Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
VERICI TRSTENJAK
přednesené dne 29. června 2011 [1]

Věc C-162/10

Phonographic Performance (Ireland) Ltd
proti
Irsko a další

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná High Court (Commercial Division) (Irsko)]

„Autorská a s nimi související práva — Směrnice 92/100/EHS a 2006/115/ES — Práva výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů — Článek 8 odst. 2 — Sdělování veřejnosti — Nepřímé sdělování zvukových záznamů veřejnosti v rámci vysílání přijímaného rozhlasovými a televizními přijímači v hotelových pokojích — Sdělování veřejnosti prostřednictvím poskytování přehrávačů a zvukových záznamů v hotelových pokojích — Uživatel — Spravedlivá odměna — Článek 10 odst. 1 písm. a) — Omezení práv — Soukromé užití“

Obsah

I – Úvod 3

II – Použitelná právní úprava 4

A – Mezinárodní právo 4

1. Římská úmluva 4

2. WPPT 5

B – Unijní právo 7

1. Směrnice 92/100 7

2. Směrnice 2006/115 8

3. Směrnice 2001/29 10

C – Vnitrostátní právo 11

1 — Původní jazyk: němčina; jednací jazyk: angličtina.

III – Skutkový stav 12

IV – Řízení před vnitrostátním soudem a předběžné otázky 13

V – Řízení před Soudním dvorem 13

VI – Úvodní poznámky 14

VII – K první a druhé předběžné otázce 14

A – Hlavní argumenty zúčastněných 15

B – Právní posouzení 17

1. K výkladu pojmu „sdělování veřejnosti“, který je uveden v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 . 17

2. K výkladu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 19

a) Autonomní pojmy unijního práva 19

b) Mezinárodně právní a unijně právní kontext 19

c) K pojmu „sdělování veřejnosti“ 20

i) K pojmu „sdělování“ 20

ii) K pojmu „veřejnost“ 21

iii) Závěry 23

d) K pojmu „uživatel“ 24

e) K povinnosti zaplatit jedinou spravedlivou odměnu 24

i) K významu slov „nebo“ a „jediná“ 25

ii) K spravedlivosti další platby 25

iii) K prostoru členských států pro uvážení 26

iv) K účinkům poplatku za televizní nebo rozhlasové vysílání 27

v) Závěry 27

3. Závěry 27

VIII – Ke třetí předběžné otázce 28

A – Hlavní argumenty zúčastněných 28

B – Právní posouzení 28

IX – Ke čtvrté předběžné otázce 29

A – Hlavní argumenty zúčastněných 30

B – Právní posouzení 30

1. K pojmu „sdělování“ 30

2. K pojmu „veřejnost“ 31

3. K pojmu „uživatel“ 32

4. Závěry 32

X – K páté předběžné otázce 32

A – Hlavní argumenty zúčastněných 32

B – Právní posouzení 32

XI – Závěry 32

I – Úvod

1. Tak jako Gutenbergův vynález knihtisku nakonec vedl k autorsko právní ochraně literárních děl, Edisonův vynález fonografu posílil nejen hospodářský význam ochrany hudebních děl podle autorského práva, nýbrž připravil rovněž půdu pro zavedení s autorským právem souvisejících práv výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů. Je-li užíván zvukový záznam, je dotčeno nejen právo autora ke sdělovanému dílu chráněnému autorským právem, nýbrž i související práva výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů.

2. Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná High Court of Ireland (dále jen „předkládající soud“) se týká práva na spravedlivou odměnu podle čl. 8 odst. 2 směrnice Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem [2], respektive směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (kodifikované znění) [3], kterou je třeba zaplatit za sdělování veřejnosti zvukového záznamu již vydaného k obchodním účelům.

3. Předkládající soud chce zaprvé zjistit, zda takový nárok existuje i tehdy, když provozovatel hotelu umístí v hotelových pokojích nebo v pokojích pro hosty televizní nebo rozhlasové přijímače a zavede k nim příslušný vysílací signál. Odpověď na tuto otázku závisí na tom, zda provozovatel v takovém případě užívá zvukové záznamy, které jsou použity v rozhlasovém a televizním vysílání pro sdělování veřejnosti.

4. Zadruhé se předkládající soud táže, zda takový provozovatel i v případě, ve kterém na pokojích neumístí rozhlasové a televizní přijímače, nýbrž přehrávače a příslušné zvukové záznamy, užívá tyto zvukové záznamy pro sdělování veřejnosti.

2 — Úř. věst. L 346, s. 61.

3 — Úř. věst. L 376, s. 28.

5. Zatřetí chce předkládající soud zjistit, zda se členský stát, který v takových případech nestanoví právo na spravedlivou odměnu, může odvolávat na výjimku podle čl. 10 odst. 1 písm. a) směrnice 92/100, respektive směrnice 2006/115, podle nichž členské státy mohou za soukromé užití právo na spravedlivou odměnu omezit.

6. Tyto otázky úzce obsahově souvisí s rozsudkem SGAE v. Rafael Hoteles [4]. Soudní dvůr v něm nejprve konstatoval, že sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti [5] existuje, pokud provozovatel hotelu šíří signál prostřednictvím televizních přijímačů poskytnutých v hotelových pokojích, a to nezávisle na tom, jakou technikou je signál přenášen. Soudní dvůr dále konstatoval, že soukromá povaha pokojů hotelového zařízení nebrání sdělování veřejnosti. V projednávaném případě vyvstává zejména otázka, zda tuto judikaturu, která byla vydána s ohledem na sdělování děl chráněných autorským právem veřejnosti podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, lze přenést na pojem sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 92/100, respektive směrnice 2006/115, který se vztahuje na s autorským právem související práva výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů.

7. Projednávaná věc kromě toho vykazuje úzkou souvislost s věcí C-135/10, ve které přednáším své stanovisko téhož dne jako v projednávané věci. Ve věci SCF vyvstává zejména otázka, zda zubní lékař, který ve své ordinaci pouští rozhlasové vysílání pro své pacienty prostřednictvím v ní umístěného rozhlasového přijímače, musí zaplatit spravedlivou odměnu podle čl. 8 odst. 2 směrnice 92/100, respektive směrnice 2006/115 z toho důvodu, že nepřímo sděluje veřejnosti zvukové záznamy použité v rámci rozhlasového vysílání.

II – Použitelná právní úprava

A – *Mezinárodní právo*

1. Římská úmluva

8. Článek 12 Mezinárodní úmluvy o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových snímků a rozhlasových organizací uzavřená v Římě dne 26. října 1961 (dále jen „Římská úmluva“) [6] stanoví:

„Jestliže je zvukového snímku vydaného k obchodním účelům nebo rozmnoženiny takového zvukového snímku použito přímo k rozhlasovému vysílání, nebo k veřejnému přednesu, zaplatí uživatel jednu přiměřenou odměnu výkonným umělcům nebo výrobcům zvukových snímků, anebo oběma. Není-li dohody mezi těmito stranami, mohou být určeny podmínky rozdělení této odměny vnitřním zákonodárstvím.“

9. Článek 15 odst. 1 písm. a) Římské úmluvy stanoví:

„1. Každý smluvní stát může svým vnitřním zákonodárstvím stanovit výjimky z ochrany zajištěné touto Úmluvou, a to pro

a) soukromé užívání;“.

4 — Rozsudek ze dne 7. prosince 2006, SGAE v. Rafael Hoteles (C-306/05, Sb. rozh. s. I-11519).

5 — Úř. věst. L 167, s. 10.

6 — Citace podle německého *Bundesgesetzblatt* 1965 II s. 1245.

10. Článek 16 odst. 1 písm. a) Římské úmluvy zní:

„1. Každý stát, jakmile se stane smluvní stranou této Úmluvy, bude vázán všemi povinnostmi a bude požívat všech výhod z ní vyplývajících. Kterýkoli stát však může písemným oznámením uloženým u generálního tajemníka Spojených národů kdykoli prohlásit, že

a) pokud jde o článek 12:

i) nebude uplatňovat ustanovení tohoto článku;

ii) nebude uplatňovat ustanovení tohoto článku, pokud jde o určité druhy užití;

iii) nebude tento článek uplatňovat u zvukových snímků, jejichž výrobce není občanem jiného smluvního státu;

iv) omezí ochranu stanovenou tímto článkem u zvukových snímků, jejichž výrobce je občanem jiného smluvního státu, na takový rozsah a dobu, na jaké tento stát poskytuje ochranu zvukovým snímkům poprvé zaznamenaným občanem toho státu, který prohlášení činí; skutečnost, že smluvní stát, jehož je výrobce občanem, nepřiznává ochranu témuž oprávněnému nebo oprávněným jako stát, který činí prohlášení, nebude se považovat však za rozdíl v rozsahu ochrany;

[...]“

11. Irská republika je smluvní stranou Římské úmluvy, učinila ovšem prohlášení podle čl. 16 odst. 1 písm. a) bodu ii).

12. Unie není smluvní stranou Římské úmluvy. K této Úmluvě mohou přistoupit pouze státy.

2. WPPT

13. Smlouva WIPO o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (dále jen „WPPT“) ze dne 20. prosince 1996[7] obsahuje mezinárodně právní úpravy ohledně práv souvisejících s autorským právem, které přesahují rozsah ochrany poskytnuté v Římské úmluvě.

14. Článek 1 WPPT stanoví:

„Vztah k jiným úmluvám

(1) Žádné ustanovení této Smlouvy neruší existující závazky, které mají Smluvní strany navzájem podle Mezinárodní úmluvy o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových a televizních organizací, sjednané v Římě dne 26. října 1961 (dále jen ‚Římská úmluva‘).

(2) Ochrana přiznaná touto Smlouvou ponechává nedotčenu ochranu práva autorského k literárním a uměleckým dílům a nijak ji neovlivňuje. V důsledku toho nelze vykládat žádné ustanovení této Smlouvy na újmu takové ochrany.

(3) Tato Smlouva nesouvisí s žádnými jinými smlouvami ani není na újmu jakýchkoli práv a závazků podle nich.“

7 — Viz rozhodnutí Rady 2000/278/ES ze dne 16. března 2000 o schválení – jménem Evropského společenství – Smlouvy WIPO o autorském právu a Smlouvy WIPO o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech – Smlouva WIPO o autorském právu – Smlouva WIPO o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (Úř. věst. L 89, s. 6; Zvl. vyd. 11/33, s. 208).

15. Článek 2 WPPT, který upravuje definice, ve svém písm. f) a g) stanoví:

„Pro účely této Smlouvy:

f) ‚vysílání' je šíření zvuků nebo obrazů a zvuků, anebo jejich vyjádření, bezdrátovými prostředky k příjmu veřejností; takové šíření pomocí satelitu je rovněž ‚vysíláním'; šíření zakódovaných signálů je ‚vysíláním', jestliže jsou vysílající organizací nebo s jejím souhlasem poskytnuty veřejnosti prostředky k dekódování;

g) ‚sdělování veřejnosti' výkonu nebo zvukového záznamu je šíření zvuků výkonu nebo zvuků, anebo vyjádření zvuků zaznamenaných na zvukovém záznamu veřejnosti, uskutečňovaný jakýmkoli jiným způsobem než vysíláním. Pro účely článku 15 zahrnuje ‚sdělování veřejnosti' zpřístupňování zvuků nebo vyjádření zvuků zaznamenaných na zvukovém záznamu k poslechu veřejnosti".

16. V kapitole 2 WPPT se nacházejí práva výkonných umělců, v kapitole 3 WPPT práva výrobců zvukových záznamů. Kapitola 4 WPPT obsahuje společná ustanovení pro výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů. Článek 15 WPPT, který je v této kapitole upraven, se týká práva na odměnu za vysílání a za sdělování veřejnosti a stanoví:

„(1) Výkonní umělci a výrobci zvukových záznamů mají právo na jednu přiměřenou odměnu za přímé nebo nepřímé užití zvukových záznamů, vydaných k obchodním účelům, k vysílání nebo k jakémukoli sdělování veřejnosti.

(2) Smluvní strany mohou určit ve svém vnitrostátním právním řádu, že jednu přiměřenou odměnu může od uživatele požadovat výkonný umělec nebo výrobce zvukového záznamu, anebo oba. Smluvní strany mohou ve vnitrostátním právním řádu stanovit, že v případě, že není dohody mezi výkonným umělcem a výrobcem zvukového záznamu, určí pravidla, podle nichž se budou výkonní umělci a výrobci zvukových záznamů podílet na jedné přiměřené odměně.

(3) Každá Smluvní strana může v oznámení uloženém u generálního ředitele SODV prohlásit, že bude uplatňovat ustanovení odstavce 1 jen s ohledem na některá užití, nebo že omezí jeho uplatňování určitým jiným způsobem, anebo že toto ustanovení nepoužije vůbec.

(4) Pro účely tohoto článku se zvukové záznamy zpřístupněné veřejnosti po drátě nebo bezdrátovými prostředky takovým způsobem, že každý k nim může mít přístup na místě a v čase podle své individuální volby, považují za vydané k obchodním účelům."

17. Článek 16 WPPT, který má nadpis „Omezení a výjimky", stanoví:

„(1) Smluvní strany mohou ve svém vnitrostátním právním řádu stanovit tytéž druhy omezení nebo výjimek, pokud jde o ochranu výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů, jaké stanoví ve svém vnitrostátním právním řádu v souvislosti s ochranou autorského práva k literárním a uměleckým dílům.

(2) Smluvní strany zúží všechna omezení nebo výjimky z práv obsažených v této Smlouvě na jednotlivé zvláštní případy, které nejsou v rozporu s obvyklým využíváním výkonu nebo zvukového záznamu a nezpůsobují neospravedlnitelnou újmu oprávněným zájmům výkonného umělce nebo výrobce zvukového záznamu."

18. Irská republika a Unie jsou smluvními stranami WPPT. Ani Irská republika ani Unie neučinily prohlášení podle čl. 15 odst. 3 WPPT.

B – *Unijní právo*[8]

1. Směrnice 92/100

19. Pátý, sedmý až desátý, patnáctý až sedmnáctý a dvacátý bod odůvodnění směrnice 92/100 zní takto:

„(5) vzhledem k tomu, že náležitá ochrana autorských děl a předmětů práv souvisejících s právem autorským prostřednictvím práva na pronájem a půjčování, stejně jako ochrana předmětů práv souvisejících s právem autorským prostřednictvím práva na záznam, práva na rozmnožování, práva na rozšiřování, práva na vysílání a práva na sdělování veřejnosti může mít tudíž zásadní význam pro hospodářský a kulturní vývoj Společenství;

[...]

(7) vzhledem k tomu, že pokračování v tvůrčí a umělecké práci autorů a výkonných umělců vyžaduje, aby tyto osoby pobíraly odpovídající příjmy a že investice jsou zejména v případě výroby zvukových záznamů a filmů obzvláště vysoké a riskantní; že pouze náležitá právní ochrana nositelů těchto práv může být účinnou zárukou možnosti získat uvedený příjem a návratnosti zmíněné investice;

(8) vzhledem k tomu, že tyto tvůrčí, umělecké a podnikatelské činnosti jsou velkou měrou záležitostí osob samostatně výdělečně činných; že výkon těchto činností musí být usnadněn zavedením harmonizované právní ochrany v rámci Společenství;

(9) vzhledem k tomu, že v míře, v jaké tyto činnosti představují v podstatě služby, musí být také poskytování těchto služeb usnadněno vytvořením harmonizovaného právního rámce Společenství;

(10) vzhledem k tomu, že je nezbytné sblížit právní předpisy členských států tak, aby byly v souladu s mezinárodními smlouvami, které jsou v mnoha členských státech základem úpravy autorského práva a práv souvisejících;

[...]

(15) vzhledem k tomu, že je nezbytné zavést režim, který by zajišťoval autorům a výkonným umělcům spravedlivou odměnu, které se nelze vzdát, a zároveň by zachovával pro tyto osoby možnost svěřit výkon tohoto jejich práva organizacím pro kolektivní správu práv, které je zastupují;

(16) vzhledem k tomu, že tato spravedlivá odměna může být uhrazena najednou nebo formou několika plateb provedených kdykoliv, ať již při uzavření smlouvy či později.

(17) vzhledem k tomu, že tato spravedlivá odměna musí brát v úvahu význam přínosu dotyčných autorů nebo výkonných umělců ke zvukovému záznamu nebo k filmu;

[...]

(20) vzhledem k tomu, že členské státy mohou stanovit širší ochranu nositelů práv souvisejících s právem autorským, než jakou vyžaduje článek 8 této směrnice.“

8 — V souladu s označeními používanými v SEU nebo v SFEU je výraz „unijní právo“ používán jako souhrnný výraz pro právo Společenství a unijní právo. Bude-li dále řeč o jednotlivých ustanoveních primárního práva, budou uváděny předpisy použitelné *ratione temporis*.

20. Článek 8 směrnice 92/100 má nadpis „Vysílání a sdělování veřejnosti“. Tento článek stanoví:

„(1) Členské státy stanoví výlučné právo výkonných umělců udělovat svolení nebo zakázat bezdrátové vysílání a sdělování jejich výkonů veřejnosti, s výjimkou případů, kdy výkon sám je již výkonem vysílaným nebo kdy se tak děje ze záznamu.

(2) Členské státy stanoví právo, kterým se zajistí, že uživatel zaplatí jedinou spravedlivou odměnu, pokud je užito zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo rozmnoženiny takového záznamu k bezdrátovému vysílání nebo jakémukoliv jinému sdělování veřejnosti, a že tato odměna bude rozdělena mezi dotčené výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů. Pokud nedojde mezi výkonnými umělci a výrobci zvukových záznamů k dohodě, mohou členské státy stanovit podmínky pro rozdělování uvedené odměny mezi ně.

(3) Pro vysílací organizace stanoví členské státy výlučné právo udělovat svolení nebo zakazovat bezdrátový přenos jejich vysílání, jakož i sdělování jejich vysílání veřejnosti, pokud se takové sdělování děje na veřejně přístupných místech a za vstupné.“

21. Článek 10 směrnice 92/100 stanoví:

„Omezení práv

(1) Členské státy mohou omezit práva uvedená v kapitole II, pokud jde o

a) soukromé užití;

[...]

(2) Bez ohledu na ustanovení odstavce 1 může každý členský stát, pokud jde o ochranu výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů, vysílacích organizací a výrobců prvotních filmových záznamů, stanovit omezení stejného druhu, jaká stanovil u ochrany autorských práv k literárním a uměleckým dílům. Povinné licence lze však stanovit pouze v rozsahu slučitelném s Římskou úmluvou.

(3) Ustanovením odst. 1 písm. a) nejsou dotčeny stávající ani budoucí právní předpisy o odměňování za rozmnožování k soukromým účelům.“

2. Směrnice 2006/115

22. Ve směrnici 2006/15 byla konsolidována směrnice 92/100. Třetí, pátý až sedmý, dvanáctý, třináctý a šestnáctý bod odůvodnění směrnice 2006/15 zní následovně:

„(3) Náležitá ochrana autorských děl a předmětů práv souvisejících s právem autorským prostřednictvím práva na pronájem a půjčování, stejně jako ochrana předmětů práv souvisejících s právem autorským prostřednictvím práva na záznam, práva na rozšiřování, práva na vysílání a práva na sdělování veřejnosti může mít tudíž zásadní význam pro hospodářský a kulturní vývoj Společenství.

[...]

(5) Pokračování v tvůrčí a umělecké práci autorů a výkonných umělců vyžaduje, aby tyto osoby pobíraly odpovídající příjmy, a investice jsou zejména v případě výroby zvukových záznamů a filmů obzvláště vysoké a riskantní. Pouze náležitá právní ochrana nositelů těchto práv může být účinnou zárukou možnosti získat uvedený příjem a návratnosti zmíněné investice.

(6) Tyto tvůrčí, umělecké a podnikatelské činnosti jsou velkou měrou záležitostí osob samostatně výdělečně činných. Výkon těchto činností by měl být usnadněn zavedením harmonizované právní ochrany v rámci Společenství. V míře, v jaké tyto činnosti představují v podstatě služby, by jejich poskytování mělo být usnadněno harmonizovanou právní ochranou v rámci Společenství.

(7) Je nezbytné sblížit právní předpisy členských států tak, aby byly v souladu s mezinárodními smlouvami, které jsou v mnoha členských státech základem úpravy autorského práva a práv souvisejících.

[...]

(12) Je nezbytné zavést režim, který by zajišťoval autorům a výkonným umělcům spravedlivou odměnu, které se nelze vzdát, a zároveň by zachovával pro tyto osoby možnost svěřit výkon tohoto jejich práva organizacím pro kolektivní správu práv, které je zastupují.

(13) Tato spravedlivá odměna může být uhrazena najednou nebo formou několika plateb provedených kdykoliv, ať již při uzavření smlouvy či později. Měla by brát v úvahu význam přínosu dotyčných autorů nebo výkonných umělců ke zvukovému záznamu nebo k filmu.

[...]

(16) Členské státy by měly mít možnost stanovit širší ochranu nositelů práv souvisejících s právem autorským, než jakou vyžadují ustanovení této směrnice, pokud jde o vysílání a sdělování veřejnosti.“

23. Kapitola II směrnice upravuje práva související s právem autorským. Článek 8 směrnice, který se týká vysílání a sdělování veřejnosti, stanoví:

„(1) Členské státy stanoví výlučné právo výkonných umělců udělovat svolení nebo zakázat bezdrátové vysílání a sdělování jejich výkonů veřejnosti, s výjimkou případů, kdy výkon sám je již výkonem vysílaným nebo kdy se tak děje ze záznamu.

(2) Členské státy stanoví právo, kterým se zajistí, že uživatel zaplatí jedinou spravedlivou odměnu, pokud je užito zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo rozmnoženiny takového záznamu k bezdrátovému vysílání nebo jakémukoliv jinému sdělování veřejnosti, a že tato odměna bude rozdělena mezi dotčené výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů. Pokud nedojde mezi výkonnými umělci a výrobci zvukových záznamů k dohodě, mohou členské státy stanovit podmínky pro rozdělování uvedené odměny mezi ně.

(3) Pro vysílací organizace stanoví členské státy výlučné právo udělovat svolení nebo zakazovat bezdrátový přenos jejich vysílání, jakož i sdělování jejich vysílání veřejnosti, pokud se takové sdělování děje na veřejně přístupných místech a za vstupné.“

24. Článek 10 směrnice má nadpis „Omezení práv“ a zní následovně:

„(1) Členské státy mohou omezit práva uvedená v této kapitole, pokud jde o:

a) soukromé užití;

[...]

(2) Bez ohledu na ustanovení odstavce 1 může každý členský stát, pokud jde o ochranu výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů, vysílacích organizací a výrobců prvotních filmových záznamů, stanovit omezení stejného druhu, jaká stanovil u ochrany autorských práv k literárním a uměleckým dílům.

Povinné licence lze však stanovit pouze v rozsahu slučitelném s Římskou úmluvou.

(3) Omezení uvedená v odstavcích 1 a 2 se vztahují pouze na určité zvláštní případy, které nejsou v rozporu s běžným způsobem užití předmětu ochrany a nejsou nepřiměřeně na újmu oprávněným zájmům nositele práv."

25. Článek 14 směrnice má nadpis „Zrušující ustanovení" a stanoví:

„Směrnice 92/100/EHS se zrušuje, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení směrnic ve vnitrostátním právu stanovených v příloze I části B.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze II."

3. Směrnice 2001/29

26. Devátý až dvanáctý, patnáctý, dvacátý třetí, dvacátý čtvrtý a dvacátý sedmý bod odůvodnění směrnice 2001/29 zní následovně:

„(9) Jakákoliv harmonizace autorského práva a práv s ním souvisejících musí vycházet z vysoké úrovně ochrany, jelikož taková práva jsou pro duševní výtvory zásadní. Jejich ochrana napomáhá zajistit udržení a rozvoj tvořivosti v zájmu autorů, výkonných umělců, výrobců, spotřebitelů, kultury, průmyslu a široké veřejnosti. Duševní vlastnictví bylo proto uznáno za nedílnou součást vlastnictví.

(10) Mají-li autoři nebo výkonní umělci pokračovat ve své tvůrčí a umělecké činnosti, musí dostat za užití svého díla přiměřenou odměnu, stejně jako výrobci, mají-li tuto činnost financovat. Investice vyžadovaná na produkci výrobků, jako jsou zvukové záznamy, filmy nebo multimediální výrobky, a služeb, jako jsou služby na požádání, jsou značné. Odpovídající právní ochrana duševního vlastnictví je nezbytná pro zajištění dostupnosti takové odměny a pro možnost uspokojivé návratnosti takové investice.

(11) Nekompromisní a účinný systém ochrany autorského práva a práv s ním souvisejících je jedním z hlavních způsobů zajištění toho, že evropská kulturní tvořivost a produkce získají nezbytné zdroje, a zajištění ochrany nezávislosti a důstojnosti tvůrců a výkonných umělců.

(12) Odpovídající ochrana děl chráněných autorským právem a předmětů chráněných právy s ním souvisejícími je z kulturního hlediska rovněž velmi důležitá. Článek 151 Smlouvy požaduje, aby Společenství při své činnosti ke kulturním hlediskům přihlíželo.

[...]

(15) Diplomatická konference konaná pod záštitou Světové organizace pro duševní vlastnictví (WIPO) v prosinci roku 1996 vedla k přijetí dvou nových smluv, ‚Smlouvy WIPO o autorském právu' a ‚Smlouvy WIPO o výkonech výkonných umělců a zvukových záznamech', které se zabývají ochranou autorů a ochranou výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů. Výše uvedené smlouvy významně aktualizují mezinárodní ochranu autorského práva a práv s ním souvisejících, a to se značným ohledem na takzvanou ‚digitální agendu', a zdokonalují prostředky pro

celosvětový boj s porušováním autorského práva. Společenství a většina členských států již uvedené smlouvy podepsala a probíhá příprava ratifikace těchto smluv Společenstvím a členskými státy. Tato směrnice rovněž slouží k provádění mnoha nových mezinárodních závazků.

[...]

(23) Tato směrnice by měla pokračovat v harmonizaci práva autora na sdělování veřejnosti. Tímto právem by se v širokém smyslu mělo rozumět veškeré sdělování veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého sdělování vychází. Toto právo by mělo zahrnovat jakékoli sdělování nebo přenos díla pro veřejnost po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání. Toto právo by nemělo zahrnovat žádné jiné úkony.

(24) Je třeba, aby právo na zpřístupnění předmětů ochrany uvedených v čl. 3 odst. 2 veřejnosti bylo chápáno tak, že zahrnuje veškeré úkony zpřístupňování takových předmětů ochrany veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého úkon zpřístupňování vychází, a že nezahrnuje žádné jiné úkony.

[...]

(27) Pouhé poskytnutí fyzického zařízení pro umožnění nebo uskutečnění sdělování není samo o sobě sdělováním ve smyslu této směrnice.“

27. Článek 3 odst. 1 a 2 směrnice 2001/29 zní:

„(1) Členské státy poskytnou autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí.

(2) Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění veřejnosti po drátě nebo bezdrátově takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnost má k těmto předmětům ochrany přístup z místa a v době, který si zvolí:

a) pro výkonné umělce v případě záznamů jejich výkonů;

b) pro výrobce zvukových záznamů v případě jejich zvukových záznamů;

[...]

d) pro vysílací organizace v případě záznamů jejich vysílání, ať už po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání pomocí kabelu nebo družice.“

C – *Vnitrostátní právo*

28. Rozhodná ustanovení jsou ve vnitrostátním právu stanovena v Copyright and Related Rights Act 2000–2007 (dále jen „zákon z roku 2000“).

29. Druhá část zákona z roku 2000 má nadpis „Autorské právo“.

30. Struktura zákona z roku 2000, pokud jde o zvukové záznamy, je taková, že čl. 17 odst. 2 písm. b) stanoví, že na zvukové nahrávky se vztahuje autorské právo. Článek 21 písm. a) ve spojení s čl. 23 odst. 1 stanoví, že výrobce zvukové nahrávky je autor a jako takový je prvním nositelem autorského práva ke zvukové nahrávce.

31. Čtvrtá kapitola zákona z roku 2000 má nadpis „Práva nositele autorských práv“.

32. Podle čl. 37 odst. 1 písm. b) uvedeného v této kapitole má nositel autorského práva (včetně výrobce zvukových nahrávek) výlučné právo „na zpřístupňování děl veřejnosti“. Výrobce zvukového záznamu tak má podle irské právní úpravy zčásti širší právo, než by měl podle směrnic 92/100, respektive 2006/115.

33. Článek 37 odst. 2 stanoví, že autorské právo k dílu poruší ten, kdo bez svolení nositele autorského práva provádí některý z úkonů podléhajících autorskému právu nebo k takovému úkonu opravňuje jinou osobu.

34. Článek 38 zákona z roku 2000 ovšem upravuje licence k právu veřejně vysílat zvukové nahrávky a zahrnout tyto nahrávky do vysílání nebo služeb kabelové televize. Podle něj je kdokoli k takovému užívání oprávněn za předpokladu, že souhlasí s poskytnutím spravedlivé odměny za takové vysílání nebo zahrnutí do vysílání nebo služeb kabelové televize a současně splňuje další požadavky stanovené v článku 38 zákona z roku 2000.

35. Kapitola 6 zákona z roku 2000 upravuje, která jednání jsou v souvislosti s díly chráněnými autorským právem dovolena.

36. Článek 97 uvedený v této kapitole zní:

„(1) S výhradou ustanovení odstavce 2 porušení autorského práva ke zvukovým nahrávkám nepředstavuje vysílání nebo program kabelové televize obsahující zvukovou nahrávku, ani vysílání nebo program kabelové televize, který je poslouchán nebo sledován, je-li vysílán

a) v části prostor, ve kterých jsou ubytování rezidenti nebo vězni, a

b) jako součást vybavení poskytovaného výhradně nebo převážně rezidentům nebo vězňům.

(2) Odstavec 1 se neuplatní na části prostor v něm uvedené, je-li za přijetí k ubytování v částech prostor, v nichž dochází k poslechu nebo ke sledování zvukových nahrávek, vysílání nebo programu kabelové televize, vybírán samostatný poplatek.“

37. Třetí část zákona z roku 2000 se týká práv výkonných umělců. Článek 246, který je v této části upraven, obsahuje ustanovení o výjimce ohledně výkonných umělců, srovnatelné s článkem 97.

38. Pro autory literárních, uměleckých, dramaturgických nebo hudebních děl ve smyslu směrnice 2001/29 neexistuje žádná výjimka, která by odpovídala článku 97 a 246.

III – Skutkový stav

39. Žalobkyně v původním řízení je společností zajišťující správu autorských práv. Její členové jsou výrobci zvukových záznamů, nositelé [s autorským právem] souvisejících práv ke zvukovým záznamům. Z pověření svých členů žalobkyně zastupuje práva těchto členů, která vyplývají ze sdělování jejich zvukových záznamů veřejnosti.

40. Žalovaným v původním řízení je irský stát.

41. Žalobkyně v původním řízení je toho názoru, že irský stát neprovedl správně směrnice 92/1000 a 2006/115 . Článek 97 odst. 1 zákona z roku 2000 není slučitelný s čl. 8 odst. 2 směrnice 92/100, respektive směrnicí 2006/115 v rozsahu, ve kterém stanoví, že nelze uplatňovat právo na spravedlivou odměnu za sdělování zvukových záznamů, ke kterému dochází na pokojích irských hotelů a penziónů a je součástí jimi poskytovaných služeb prostřednictvím rozhlasových a televizních přijímačů a zvukových systémů.

42. Žalobkyně v původním řízení podala proti irskému státu žalobu, ve které zaprvé požaduje, aby bylo konstatováno, že irský stát vydáním článku 97 odst. 1 zákona z roku 2000 porušil svou povinnost provést čl. 8 odst. 2 směrnice 92/100, respektive 2006/115 a jednal v rozporu s článkem 10 ES. Zadruhé požaduje náhradu škody, která jí tímto jednáním vznikla.

IV – Řízení před vnitrostátním soudem a předběžné otázky

43. Předkládající soud si klade otázku, zda výjimka z povinnosti zaplatit spravedlivou odměnu platná podle čl. 97 odst. 1 písm. a) a článku 246 zákona z roku 2000 je slučitelná s čl. 8 odst. 2 směrnice 92/100, respektive směrnice 2006/115, v rozsahu, ve kterém tato výjimka osvobozuje sdělování zvukových záznamů, televizního nebo rozhlasového vysílání nebo kabelových programů v hotelových pokojích nebo pokojích pro hosty od povinnosti zaplatit spravedlivou odměnu. Ve světle výše uvedených skutečností položil předkládající soud Soudnímu dvoru ve své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce tyto otázky:

„1) Je provozovatel hotelu, který poskytuje v pokojích pro hosty televizní a rozhlasové přijímače, v nichž je šířen vysílací signál, ‚uživatelem' realizujícím ‚sdělování veřejnosti' zvukových záznamů, které mohou být šířeny v televizním nebo rozhlasovém vysílání podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku: ukládá čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115/ES členským státům povinnost stanovit právo na spravedlivou odměnu od provozovatele hotelu, vedle spravedlivé odměny poskytované provozovatelem vysílání, za přehrávání zvukových záznamů?

3) V případě kladné odpovědi na první otázku: umožňuje článek 10 směrnice 2006/115/ES členským státům osvobodit provozovatele hotelu od povinnosti platit ‚jedinou spravedlivou odměnu' na základě ‚soukromého užití' ve smyslu čl. 10 odst. 1 písm. a)?

4) Je provozovatel hotelu, který poskytuje v pokojích pro hosty přístroj (jiný než televizní nebo rozhlasový přijímač) a zvukové záznamy v hmotné nebo digitální podobě, které mohou být přehrávány na takovém přístroji nebo z něj poslouchány, ‚uživatelem' realizujícím ‚sdělování veřejnosti' zvukových záznamů ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115/ES?

5) V případě kladné odpovědi na čtvrtou otázku: umožňuje článek 10 směrnice 2006/115/ES členským státům osvobodit provozovatele hotelu od povinnosti platit ‚jedinou spravedlivou odměnu' na základě ‚soukromého užití' ve smyslu čl. 10 odst. 1 písm. a)?"

44. Podle informací předkládajícího soudu se řízení netýká veřejně přístupných prostor hotelů a penziónů, nýbrž pouze hotelových pokojů nebo pokojů pro hosty. Řízení se dále netýká interaktivních přenosů nebo přenosů na objednávku.

V – Řízení před Soudním dvorem

45. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla kanceláři Soudního dvora doručena dne 7. dubna 2010.

46. V písemné části řízení předložili vyjádření žalobkyně v původním řízení, irská a řecká vláda, jakož i Komise.

47. Společného jednání v této věci a ve věci C-135/10, SFC, které se konalo dne 7. dubna 2011, se zúčastnili zástupci žalobkyně v původním řízení, SFC, Marco del Corso, italské, irské, řecké a francouzské vlády, jakož i Komise.

VI – Úvodní poznámky

48. V původním řízení se žalobkyně domáhá nároku na náhradu škody, který spočívá v odpovědnosti irského státu za porušení unijního práva. Podle judikatury Soudního dvora existuje takový nárok podle unijního práva v zásadě tehdy, existuje-li dostatečně závažné porušení unijní právní normy, jejímž cílem je přiznat práva jednotlivcům, a tím byla v důsledku přímé příčinné souvislosti způsobena škoda[9]. Předkládající soud se ve svých předběžných otázkách vědomě omezil na otázku, zda irský stát porušil povinnost provést čl. 8 odst. 2 směrnice 92/100, respektive směrnice 2006/115. Pokud by předkládající soud v důsledku následujících poznatků ohledně výkladu těchto ustanovení odpověděl na tuto otázku kladně, bude muset dále přezkoumat v rozsahu, ve kterém by se chtěl opřít o náhradu škody, za niž nese odpovědnost stát, stanovenou unijním právem, zda jsou splněny i další její podmínky.

49. Dále bych chtěla poukázat na to, že v zájmu jednoduchosti se budu zabývat již jen směrnicí 2006/115. Otázka porušení unijního práva se sice týká jak čl. 8. odst. 2 směrnice 92/100, tak i čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115. U směrnice 2006/115 se však jedná pouze o kodifikované znění směrnice 92/100, takže čl. 8 odst. 2 je v obou směrnicích identický. Dále se tedy budu zabývat pouze článkem 8 odst. 2 směrnice 2006/115 a obdobně řečené platí i pro čl. 8 odst. 2 směrnice 92/100. Dále budu rovněž v zájmu jednoduchosti brát v potaz pouze provozovatele hotelů a uvedená argumentace platí obdobně i pro provozovatele pokojů pro hosty.

VII – K první a druhé předběžné otázce

50. Podstatou prvních dvou předběžných otázek předkládajícího soudu je, zda čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 je třeba vykládat v tom smyslu, že provozovatel hotelu, který do hotelových pokojů umístí televizní nebo rozhlasové přijímače, do nichž je zaveden vysílací signál, musí platit spravedlivou odměnu za nepřímé sdělování zvukových záznamů, které jsou ve vysílání použity.

51. Článek 8 odst. 2 směrnice 2006/115 stanoví, že spravedlivou odměnu je třeba platit v případě, že je užito zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo rozmnoženiny takového záznamu k bezdrátovému vysílání nebo jakémukoliv jinému sdělování veřejnosti. V zájmu jednoduchosti se budu dále zabývat jen případem, ve kterém jde o zvukový záznam vydaný k obchodním účelům, uvedená argumentace se přitom obdobně vztahuje i na rozmnoženiny takovéhoto záznamu.

52. Předkládající soud by nejprve chtěl vědět, zda v takovém případě, jako je projednávaný případ, provozovatel hotelu provozuje „sdělování veřejnosti“ ve smyslu tohoto ustanovení a zda je „uživatelem“ ve smyslu ustanovení směrnice. Soud by chtěl dále vědět, zda taková povinnost může existovat rovněž tehdy, když provozovatel televizního nebo rozhlasového vysílání již zaplatil spravedlivou odměnu za to, že užívá zvukové záznamy ve svém vysílání.

9 — Rozsudky ze dne 19. listopadu 1991, Francovich a další (C-6/90 a C-9/90, Recueil, s. I-5357, bod 35), ze dne 5. března 1996 (Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, Recueil, s. I-1029, bod 31), a ze dne 9. prosince 2010, Combinatie Spijker Infrabouw v. De Jonge Konstruktie a další (C-568/08, Sb. rozh. s. I-12655, bod 87).

A – *Hlavní argumenty zúčastněných*

53. Podle názoru *žalobkyně v původním řízení a francouzské vlády* je třeba čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 vykládat v tom smyslu, že provozovatel hotelu je v takovém případě, jako je projednávaný případ, povinen zaplatit spravedlivou odměnu.

54. Zaprvé se jedná o sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115. Tento pojem je autonomním pojmem unijního práva, který je třeba vykládat jako pojem „sdělování veřejnosti“, jenž je uveden v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Pro tento přístup hovoří to, že v obou ustanoveních je použito stejné znění. Skutečnost, že existují rozdíly mezi úrovní ochrany autorského práva a práv s ním souvisejících, nehovoří proti shodnému výkladu pojmu sdělování veřejnosti. Podle cílů [směrnice] by spravedlivou odměnu měli získat nejen autoři, ale i výkonní umělci a výrobci zvukových záznamů, posledně uvedeným by přitom měla být zajištěna spravedlivá odměna za riskantní investice do výroby zvukových záznamů. Francouzská vláda v této souvislosti poukazuje na to, že rovněž cíl směrnice 2001/29, kterým je zamezit narušování [hospodářské soutěže] odchylnými právními předpisy, hovoří pro shodný výklad pojmu sdělování veřejnosti. Narušení vznikající tím, že členské státy již mají možnost stanovit výjimky a omezení, by byla zesílena, kdyby výklad pojmu sdělování veřejnosti spadal do prostoru pro uvážení členských států. Jednotný výklad pojmu sdělování veřejnosti je třeba i z toho důvodu, že má podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících[10] význam pro dobu ochrany autorského práva a práv s ním souvisejících. Žalobkyně v původním řízení poukazuje na to, že sem spadají i nepřímé přenosy. V rozsudku SGAE v. Rafael Hoteles Soudní dvůr v obdobném případě rozhodl, že se jedná o sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Stačí, že rozhlasový nebo televizní program je zpřístupněn tím, že jsou poskytnuty rozhlasové nebo televizní přijímače, jejichž prostřednictvím se šíří signál. Zda hoteloví hosté přístroje skutečně použijí, není podstatné. Tím, že provozovatelé hotelu umožnili přístup k rozhlasovému a televiznímu programu, poskytli totiž dodatečnou službu a sledovali tím hospodářský zájem.

55. Zadruhé podle názoru žalobkyně v původním řízení a francouzské vlády povinnosti zaplatit spravedlivou odměnu nebrání skutečnost, že podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 je třeba zaplatit jen jedinou odměnu. To totiž neznamená, že provozovatel hotelu nemusí platit odměnu za sdělování veřejnosti, pokud provozovatel rozhlasového nebo televizního vysílání již odměnu zaplatil. Spíše je třeba zaplatit spravedlivou odměnu za každé užití relevantní podle čl. 8 odst. 2 směrnice, a to nezávisle na tom, zda jde o přímé či nepřímé užití. Vychází-li toto ustanovení z jediné spravedlivé odměny, znamená to pouze to, že provozovatel hotelu je povinen zaplatit pouze jednu odměnu, která pak musí být mezi výrobci [zvukových záznamů] a výkonnými umělci rozdělena. Takovému výkladu nebrání ani rozsudek Soudního dvora ve věci SENA[11], protože Soudní dvůr se v tomto rozsudku zabýval pouze požadavky unijního práva ohledně rozsahu odměny.

56. *Irská a řecká vláda* mají za to, že čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 nemůže být vykládán v tom smyslu, že provozovatel hotelu je v takovém případě, jako je projednávaný případ, povinen zaplatit spravedlivou odměnu.

57. Zaprvé je podle názoru irské vlády třeba podle vnitrostátních právních předpisů zodpovědět, zda existuje sdělování veřejnosti.

58. Zadruhé se podle názoru irské a řecké vlády nejedná o sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115. Sdělováním veřejnosti se rozumí pouze sdělování na diskotéce, na koncertě nebo v baru. Irská vláda v této souvislosti poukazuje na to, že pojem sdělování veřejnosti uvedený v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 nemůže být vykládán v tom smyslu, jak pojem sdělování veřejnosti ve

10 — Úř. věst. L 372, s. 12.

11 — Rozsudek ze dne 6. února 2003, SENA (C-245/00, Recueil, s. I-1251).

smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 vyložil Soudní dvůr v rozsudku SGAE v. Rafael Hoteles. Článek 3 odst. 1 směrnice 2001/29 především stanoví absolutní právo pro autory. Pro výrobce zvukových záznamů je naproti tomu stanoveno absolutní právo pouze pro zpřístupnění veřejnosti podle čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29, zatímco pro sdělování veřejnosti podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 je stanoveno pouze hospodářské právo. Tato práva dále patří do rozdílného mezinárodněprávního kontextu. Zejména pojem sdělování veřejnosti definovaný v čl. 2 písm. g) WPPT je užší než pojem použitý v článku 8 WCT. Irská vláda v této souvislosti poukazuje na to, že podle čl. 2 písm. g) WPPT musejí být zpřístupněny zvukové záznamy [k poslechu veřejnosti], což je pouze tehdy, když je skutečně zapnutý rozhlasový nebo televizní přijímač. Kromě toho Soudní dvůr založil svůj výklad pojmu sdělování veřejnosti, který je uveden v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, na tom, že tento pojem zahrnuje rovněž právo na zpřístupnění veřejnosti. Článek 8 odst. 2 směrnice 2006/115 naproti tomu nestanoví právo na spravedlivou odměnu za „zpřístupnění veřejnosti“ zvukového záznamu. Body odůvodnění směrnice 2001/29 na straně jedné a směrnice 2006/115 na straně druhé dále hovoří proti shodnému výkladu pojmu sdělování veřejnosti. Kromě toho v rámci kodifikace směrnice 92/100 ve směrnici 2006/115 nedošlo ani k odkazu na čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, ani nebylo objasněno, že je zahrnuto i nepřímé sdělování. Také je třeba zohlednit možnosti výjimky Římské úmluvy a WPPT. Proti shodnému výkladu hovoří konečně skutečnost, že členské státy mohou stanovit širší práva. Řecká vláda doplňuje, že příliš široký výklad pojmu sdělování veřejnosti by vedl k nechtěným závěrům, protože za sdělování veřejnosti by pak mohlo být považováno zřízení centrální antény v bytovém domě a pronájem rozhlasových nebo televizních přijímačů. V projednávaném případě se totiž jedná pouze o přijímání signálu, které je chráněno základním právem. Kromě toho musí být zohledněny zájmy turistického odvětví.

59. Zatřetí podle názoru řecké a irské vlády provozovatel hotelu není v takovém případě, jako je projednávaný případ, uživatelem ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115. Irská vláda především poukazuje na skutečnost, že provozovatel hotelu pouze poskytuje přístroje a technickou podporu pro přijímání příslušného signálu. Pokud provozovatel hotelu tyto přístroje nezapne, není uživatelem. Dále je třeba zohlednit, že čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 vychází na rozdíl od čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 z uživatele. Podle názoru řecké vlády je uživatelem pouze provozovatel rozhlasového nebo televizního vysílání, provozovatel hotelu pouze umožňuje příjem vysílání. Tento příjem je chráněn základním právem a z hlediska autorského práva tedy není relevantní.

60. Začtvrté je podle názoru řecké a irské vlády třeba zamítnout právo na spravedlivou odměnu i z toho důvodu, že provozovatel hotelu nemusí podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 platit další odměnu, pokud spravedlivou odměnu za užití zaplatil již provozovatel rozhlasového nebo televizního vysílání. Podle názoru irské vlády to vyplývá z použití slov „nebo“ a „jediná“, jakož i systematické souvislosti jednotlivých odstavců článku 8 směrnice. Taková platba není ani spravedlivá, protože odměnu musel zaplatit již provozovatel rozhlasového vysílání. Podle názoru řecké vlády pokrývá odměna, kterou zaplatil provozovatel televizního nebo rozhlasového vysílání, rovněž příjem vysílání v rozhlasových a televizních přijímačích v hotelových pokojích. Dále je třeba zohlednit, že v určitých členských státech, jako například v Řecku, musí být placen poplatek již za to, že je možné přijímat rozhlasové a televizní programy. Tento poplatek platí i hotely a nepřímo také hoteloví hosté tím, že zaplatí cenu za hotelový pokoj.

61. Také *Komise* je toho názoru, že čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 nemá být vykládán v tom smyslu, že členský stát je v takovém případě, jako je projednávaný případ, povinen stanovit povinnost platit spravedlivou odměnu.

62. Judikaturu Soudního dvora týkající se čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 nelze bez dalšího přenést na čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115. Spíše je třeba zohlednit rozdíly mezi oběma těmito ustanoveními. Zatímco autorovi je poskytnuta nejvyšší úroveň ochrany a tím tedy výlučné právo, výrobci zvukového záznamu je poskytnuto pouze slabší právo na spravedlivou odměnu. Obě ustanovení dále zapadají do rozdílného mezinárodněprávního kontextu.

63. I přes tyto rozdíly je třeba podle názoru Komise v takovém případě, jako je projednávaný případ, vycházet ze sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115. Toto ustanovení zaprvé zahrnuje i nepřímé přenosy. Dále z čl. 2 písm. g) WPPT vyplývá, že pro sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 15 odst. 1 WPPT postačuje, aby byl zvukový záznam zpřístupněn. Dále se sdělování týká veřejnosti. Veřejnost se u sdělování řídí tím, zda místo, na kterém je zvukový záznam přehráván, má soukromou či veřejnou povahu, zda má sdělování hospodářskou hodnotu, a jak velký je okruh posluchačů. Podle těchto kritérií je nutno v projednávaném případě vycházet – v souladu s rozsudkem SGAE v. Rafael Hoteles – ze sdělování veřejnosti.

64. Komise však zastává názor, že placení další odměny provozovatelem hotelu není v projednávaném případě spravedlivé. Zaprvé členské státy mají v rámci čl. 8. odst. 2 směrnice 2006/115 prostor pro uvážení. Ten vyplývá z možností členských států, které jsou poskytnuty na mezinárodněprávní úrovni a jejichž obsahem je možnost stanovit omezení a výjimky. Neumožňuje jim pouze rozhodnout, kdy je odměna spravedlivá, nýbrž i to, zda je taková odměna vůbec spravedlivá. Zadruhé je to neslučitelné s rozdílnou úrovní ochrany čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 na jedné straně a čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 na straně druhé, pokud by byl provozovatel hotelu v takovém případě, jako je projednávaný případ, ve kterém provozovatel televizního nebo rozhlasového vysílání již spravedlivou odměnu zaplatil, povinen platit další odměnu. Naproti tomu nezáleží na tom, zda má obecenstvo na sdělování zájem, či nikoli.

B – *Právní posouzení*

65. Pozadí těchto předběžných otázek tvoří rozsudek Soudního dvora ve věci SGAE v. Rafael Hoteles [12]. V něm Soudní dvůr objasnil, že provozovatel hotelu, který šíří televizní signál prostřednictvím televizních přijímačů, které jsou umístěny na hotelových pokojích, sděluje veřejnosti díla užitá v televizním vysílání ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Toto ustanovení upravuje výlučné právo autora umožnit nebo zakázat sdělování jeho děl veřejnosti. V projednávané věci vedou účastníci řízení spor zejména o to, zda tento výklad pojmu sdělování veřejnosti provedený v souvislosti s čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 lze přenést na týž pojem, který je uveden v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115. Za těchto okolností bych se nejdříve chtěla zabývat rozsudkem SGAE v. Rafael Hoteles (1) před tím, než se budu zabývat výkladem čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 (2).

1. K výkladu pojmu „sdělování veřejnosti“, který je uveden v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29

66. V rozsudku SGAE v. Rafael Hoteles Soudní dvůr konstatoval, že poskytování signálu hotelovým zařízením prostřednictvím televizních přijímačů klientům ubytovaným v pokojích tohoto zařízení představuje, nezávisle na užívané technice přenosu signálu, sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 této směrnice. Rozsudek byl odůvodněn takto:

67. Zaprvé Soudní dvůr zohlednil body odůvodnění směrnice 2001/29. Nejprve odkázal na dvacátý třetí bod odůvodnění, podle kterého je třeba chápat pojem sdělování veřejnosti v jeho širokém smyslu [13]. Dále uvedl, že pouze takto lze dosáhnout cíle uvedeného v devátém a desátém bodě odůvodnění, kterým je zavedení vysoké úrovně ochrany autorů, která jim umožní obdržet odpovídající odměnu za užívání jejich děl [14].

12 — Uvedený již výše v poznámce pod čarou 4.

13 — Tamtéž, bod 36.

14 — Tamtéž, bod 36.

68. Zadruhé se Soudní dvůr odvolal na svou judikaturu ohledně dalších ustanovení unijního práva [15].

69. Zatřetí vycházel z kumulativních účinků, které vyplývají z toho, že hoteloví hosté se v pokojích s televizí obyčejně rychle střídají, a zpřístupnění děl tak může získat velký význam [16].

70. Začtvrté Soudní dvůr konstatoval, že podle čl. 11bis odst. 1 písm. ii) Revidované Bernské úmluvy (dále jen „RBÚ“) existuje nezávislé sdělování veřejnosti tehdy, pokud vysílání, jehož přenos uskutečňuje původní vysílací organizace, je šířen další vysílací organizací. Tím je totiž dílo rozhlasovým nebo televizním vysíláním nepřímo sdělováno nové veřejnosti [17].

71. Zapáté Soudní dvůr v této souvislosti definoval výraz veřejnost u nepřímého sdělování odkazem na příručku WIPO ohledně již uděleného svolení autora. Zdůraznil, že svolení autora k vysílání jeho díla rozhlasem či televizí zohledňuje pouze přímé uživatele, tedy držitele přijímačů, kteří jednotlivě nebo v soukromém či rodinném kruhu přijímají jednotlivé pořady. Jakmile k tomuto vysílání dochází pro širší okruh obecenstva, a někdy i za účelem dosažení zisku, může ovšem využívat poslechu nebo sledování díla nová část veřejnosti. Přijímající pořad a sdělování pořadu prostřednictvím tlampačů nebo podobných zařízení již pak není pouhým příjmem samotného pořadu, nýbrž nezávislým aktem, prostřednictvím kterého je vysílané dílo sdělováno nové veřejnosti [18].

72. Zašesté Soudní dvůr konstatoval, že klienti hotelového zařízení představují takovouto novou veřejnost. Hotelové zařízení je subjektem, který zprostředkovává, při plném vědomí důsledků svého chování, svým klientům přístup k chráněnému dílu [19].

73. Zasedmé Soudní dvůr poukázal na to, že k tomu, aby docházelo ke sdělování veřejnosti, stačí, aby bylo dílo zpřístupněno veřejnosti tak, aby osoby, které ji tvoří, k němu měly přístup [20].

74. Zaosmé Soudní dvůr zohlednil, že zprostředkování přístupu k dílu vysílanému rozhlasem či televizí představuje dodatečnou službu poskytnutou s cílem dosažení určitého zisku. V hotelu slouží dokonce k cílům dosažení zisku, protože tato služba má dopad na standard hotelu, a tím na cenu pokoje [21].

75. Zadeváté Soudní dvůr ovšem restriktivně objasnil, že pouhé umístění přijímačů [do pokojů hotelového zařízení] samo o sobě nepředstavuje sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Naproti tomu šíření signálu prostřednictvím televizních přijímačů, které jsou umístěny v pokojích hotelového zařízení a které hotelové zařízení má pro své klienty, představuje sdělování veřejnosti ve smyslu tohoto ustanovení, a to nezávisle na tom, jaká technika přenosu signálu je užívána [22].

15 — Tamtéž, bod 37. V této souvislosti se Soudní dvůr odvolával nejprve na rozsudek ze dne 2. června 2005, Mediakabel (C-89/04, Sb. rozh. s. I-4891, bod 30), ve kterém v souvislosti s čl. 1 písm. a) směrnice Rady 89/552/EHS ze dne 3. října 1989 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání (Úř. věst. L 298, s. 23, Zvl. vyd. 06/01, s. 224) vyložil pojem televizní vysílání určené veřejnosti v tom smyslu, že závisí na neomezeném počtu možných televizních diváků. Dále se odvolával na rozsudek Soudního dvora ze dne 14. července 2005, Lagardère Active Broadcast (C-192/04, Sb. rozh. s. I-7199, bod 31), ve kterém v souvislosti s čl. 1 odst. 2 písm. a) směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu (Úř. věst. L 248, s. 15), vyložil pojem sdělení veřejnosti pomocí družice v tom smyslu, že závisí na neurčeném počtu potenciálních posluchačů.

16 — Tamtéž, bod 38 a násl.

17 — Tamtéž, bod 38 a násl.

18 — Tamtéž, bod 41.

19 — Tamtéž, bod 42.

20 — Tamtéž, bod 43.

21 — Tamtéž, bod 44.

22 — Tamtéž, bod 45 a násl.

2. K výkladu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115

76. Dříve, než se budu zabývat výkladem pojmů sdělování veřejnosti (c) a uživatele (d), jakož i povinnost zaplatit spravedlivou odměnu (e), která je uvedena v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, chtěla bych nejprve objasnit, že se u těchto pojmů jedná o autonomní pojmy unijního práva (a), které musejí být vykládány s ohledem na jejich mezinárodněprávní kontext (b).

a) Autonomní pojmy unijního práva

77. Někteří z účastníků řízení poukazují na skutečnost, že jednotný výklad určitých pojmů uvedených v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, jako například pojmu sdělování veřejnosti, unijní právo nestanoví. Je tedy věcí členských států definovat tyto pojmy.

78. V této souvislosti je nutno podotknout, že u pojmů použitých v čl. 8 odst. 2 směrnice se z důvodu chybějícího odkazu na právní předpisy členských států jedná o autonomní pojmy unijního práva. V zájmu jednotného používání unijního práva ve všech členských státech a s ohledem na zásadu rovnosti v celé Unii je nutno vykládat tyto pojmy jednotně [23]. Pouze takto lze dosáhnout cíle uvedeného v šestém bodu odůvodnění směrnice 2006/115, kterým je usnadnění výkonu tvůrčí, umělecké a podnikatelské činnosti harmonizovanou právní ochranou v rámci Společenství.

79. V určitých případech ovšem může být přes existenci autonomního pojmu unijního práva uskutečněna pouze velmi omezená harmonizace, takže intenzita regulace pojmu je velmi nízká. V takových případech stanoví unijní právo pouze široký regulační rámec, který musejí vyplnit členské státy [24]. Z toho vycházel Soudní dvůr u pojmu „spravedlivost odměny“ ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 [25]. Vzhledem k tomu, že intenzita regulace pojmu musí být ovšem posuzována jednotlivě pro každý pojem uvedený v ustanovení, nelze z toho činit závěry pro další pojmy použité v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115.

b) Mezinárodně právní a unijně právní kontext

80. Dále je třeba zohlednit, že ustanovení o právu na spravedlivou odměnu musí být vykládáno podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 s ohledem na jeho mezinárodněprávní kontext.

81. Právo na přiměřenou odměnu je totiž upraveno na mezinárodněprávní úrovni v článku 12 Římské úmluvy a v článku 15 WPPT. Článek 8 odst. 2 směrnice 2006/115 tedy musí být vykládán s ohledem na tato mezinárodněprávní ustanovení.

82. Pokud se jedná o WPPT, vyplývá to již ze skutečnosti, že Unie sama je smluvní stranou. Podle ustálené judikatury je totiž třeba vykládat ustanovení unijního práva zejména ve světle mezinárodněprávní smlouvy, pokud je Unie smluvní stranou a těmito ustanoveními unijního práva by chtěla smlouvu provést [26].

83. Pokud se jedná o Římskou úmluvu, je sice třeba poukázat na skutečnost, že sama EU není smluvní stranou Římské úmluvy. Ze sedmého bodu odůvodnění směrnice 2006/115, podle kterého nemá dojít k harmonizaci tak, aby právní předpisy byly s Římskou úmluvou v rozporu, ovšem vyplývá, že ustanovení Římské úmluvy musejí být zohledněna.

23 — Tamtéž, bod 31.

24 — Rozsudek SENA (uvedený výše v poznámce pod čarou 11, bod 34).

25 — Tamtéž, body 34 až 38.

26 — Rozsudky ze dne 10. září 1996, Komise v. Německo (C-61/94, Recueil, s. I-3989, bod 52), a SGAE v. Rafael Hoteles (uvedený výše v poznámce pod čarou 4, bod 35). K tomu viz Rosenkranz, F., „Die völkerrechtliche Auslegung des EG-Sekundärrechts dargestellt am Beispiel der Urheberrechts“, *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht* 2007, s. 238 a násl., 239 a násl.

c) K pojmu „sdělování veřejnosti“

84. Podle jeho znění lze pojem sdělování veřejnosti rozdělit na dva prvky. Zaprvé musí existovat sdělování. Zadruhé se toto sdělování musí týkat veřejnosti.

i) K pojmu „sdělování“

85. Co je třeba rozumět sdělováním ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, není v této směrnici výslovně definováno. Ze znění a kontextu tohoto ustanovení je ovšem možné vyvodit indicie, jak je třeba tento pojem vykládat.

86. Jak bylo vysvětleno výše [27], je třeba pro výklad pojmu sdělování v tomto ustanovení zohlednit ustanovení článku 12 Římské úmluvy a článku 15 WPPT. Pro pojem sdělování mají význam zejména čl. 15 odst. 1 ve spojení s čl. 2 písm. g) WPPT. Článek 15 odst. 1 stanoví, že výkonní umělci a výrobci zvukových záznamů mají právo na jednu přiměřenou odměnu za přímé nebo nepřímé užití zvukových záznamů, vydaných k vysílání nebo k jakémukoli sdělování veřejnosti. V článku 2 písm. g) WPPT je pojem sdělování veřejnosti zvukového záznamu definován jako sdělování zvuků zaznamenaných na zvukovém záznamu veřejnosti nebo vyjádření zvuků, uskutečňované jakýmkoli jiným způsobem než vysíláním. Dále je zde upřesněno, že pro sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 15 WPPT stačí, pokud jsou zpřístupněny nebo vyjádřeny zvuky zaznamenané na zvukovém záznamu k poslechu [veřejnosti].

87. Z toho lze pro pojem „sdělování“ ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 učinit následující závěry:

88. Zaprvé čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 zahrnuje jak přímé, tak i nepřímé sdělování. Pro tento výklad hovoří nejprve otevřené znění a historie vzniku tohoto ustanovení. Z historie vzniku směrnice 92/100 totiž vyplývá, že další konkretizace pojmu sdělování přidáním slov „přímé nebo nepřímé“ nebylo považováno za nezbytné, protože při použití pojmu sdělování je zjevné, že je zahrnuto i nepřímé sdělování [28]. Pro takovýto výklad hovoří od svého vstupu v platnost nyní také článek 15 WPPT, podle jehož ustanovení musí právo existovat i pro nepřímé přenosy [29].

89. Zadruhé pro sdělování postačuje, aby byly zpřístupněny zvuky zaznamenané na zvukovém záznamu. Nezáleží na tom, zda host zvuky skutečně slyšel. Pro tento výklad hovoří především čl. 2 písm. g) WPPT, který vychází ze zpřístupnění zvuků. Dále zřejmě podle smyslu a účelu směrnice 2006/115 postačuje, pokud má host právní a praktickou možnost využít zvukových záznamů [30]. Takovýto výklad má také tu výhodu, že se v tomto ohledu shoduje s výkladem pojmu sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29.

90. Za použití výše uvedeného je nutno konstatovat, že pojem sdělování ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 je třeba vykládat v tom smyslu, že takovéto sdělování existuje tehdy, když provozovatel hotelu umístí ve svých pokojích televizní nebo rozhlasové přijímače a v nich je šířen vysílací signál. V tomto smyslu totiž existuje nepřímé sdělování, aniž záleží na tom, zda [hoteloví] hosté skutečně využili příjmu televizního nebo rozhlasového programu.

27 — Viz bod 81 tohoto stanoviska.

28 — Reinbothe, J., Lewinski, S., *The E.C. Directive on Rental and Lending Rights and on Piracy*, Sweet & Maxwell 1993, s. 97.

29 — Článek 12 Římské úmluvy stanoví takové právo pouze pro přímé přenosy. Smluvní strany WPPT v tomto ohledu vědomě překročily rozsah ochrany poskytnuté v Římské úmluvě.

30 — V této souvislosti viz bod 67 stanoviska generální advokátky E. Sharpston předneseného dne 13. července 2006 ve věci SGAE v. Rafael Hoteles (uvedeného výše v poznámce pod čarou 4), jakož i bod 22 stanoviska generálního advokáta La Pergoly předneseného dne 9. září 1999 ve věci Egeda (C-293/98, Recueil, s. I-629).

91. Komise v této souvislosti tvrdí, že pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 nemůže být v zásadě vykládán šířeji než pojem sdělování veřejnosti uvedený v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Je třeba zohlednit, že zákonodárce Unie měl v úmyslu stanovit vyšší úroveň ochrany pro autorské právo než pro s ním související práva výrobců zvukových záznamů a výkonných umělců, a je tedy nesystémové poskytovat výrobcům zvukových záznamů a výkonným umělcům širší práva než autorům podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Z tohoto důvodu je třeba zohlednit dvacátý třetí a dvacátý sedmý bod odůvodnění směrnice 2001/29.

92. Dvacátý sedmý bod odůvodnění směrnice 2001/29 ovšem nebrání domněnce o existenci sdělování v takovém případě, jako je projednávaný případ. Je totiž třeba rozumět mu tak, že osoby, které poskytují přehrávače [zvukových záznamů], aniž zároveň mají kontrolu nad přístupem k dílům chráněným autorským právem, tím ještě neprovádí sdělování veřejnosti. Tak je tomu například tehdy, jsou-li televizní nebo rozhlasové přijímače prodávány nebo pronajímány, nebo když poskytovatel internetových služeb poskytne pouze přístup k internetu. V takovém případě, jako je projednávaný případ, se ovšem provozovatel hotelu neomezuje na to, že pouze poskytuje přehrávače [zvukových záznamů]. Hotelovému hostu spíše zprostředkuje sice nepřímo, ale přesto cíleně přístup ke zvukovým záznamům [31].

93. V rozsahu, ve kterém Komise s odkazem na dvacátý třetí bod odůvodnění směrnice 2001/29 zastává názor, že pouhé přijímání vysílacího signálu přístroji, které příjem samy umožňují, nemůže představovat sdělování ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, není nutné se tímto pro účely projednávané otázky zabývat. Předkládající soud totiž objasnil, že provozovatel hotelu se v projednávaném případě neomezil na přijímání vysílacího signálu, nýbrž ho sám znovu šířil [32].

ii) K pojmu „veřejnost“

94. Co je třeba u sdělování veřejnosti chápat pod pojmem „veřejnost“, není ve směrnici 2006/115 rovněž definováno.

95. Na rozdíl od definice pojmu „sdělování“ v tomto kontextu dále nepomůže legální definice sdělování veřejnosti uvedená v čl. 2 písm. g) WPPT. V něm totiž není aspekt veřejnosti, který tvoří část pojmu „sdělování veřejnosti“, dále konkretizován. Spíše je zde pouze uvedeno, že zpřístupnění zvukových záznamů se musí týkat veřejnosti, takže v tomto ohledu se legální definice jeví jako bezobsažná.

96. Vyvstává ovšem otázka, zda lze v této souvislosti použít výše uvedenou judikaturu Soudního dvora [33] týkající se výkladu pojmu „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, podle které může být sdělování v hotelovém pokoji sdělováním veřejnosti, pokud rychlé střídání hotelových hostů v pokojích vede k užívání chráněných děl velkého významu.

97. Podle mého názoru je na tuto otázku třeba odpovědět kladně [34].

98. Zaprvé pro tento výklad hovoří to, že v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 a v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 je použit stejný pojem. Irská vláda proti tomu sice namítá, že po vydání rozsudku SGAE v. Rafael Hoteles nedošlo v rámci konsolidace směrnice 92/100 ve směrnici 2006/115 k žádné takovéto objasňující informaci, aby bylo nutno pojem sdělování veřejnosti uvedený ve čl. 8 odst. 2 směrnice

31 — Rozsudek SGAE v. Rafael Hoteles (uvedený výše v poznámce pod čarou 4, bod 45 a násl.).

32 — Na tomto místě odkazuji na body 90 až 109, jakož i 114 až 125 stanoviska, které jsem přednesla ve věci C-135/10, SCF, ve kterém tuto právní otázku rozebírám.

33 — Viz body 66 až 75 tohoto stanoviska.

34 — V tomto smyslu rovněž Walter, M., Lewinsky, S., *European Copyright Law*, Oxford University Press 2010, s. 989.

2006/115 chápat shodně s pojmem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Tato námitka pro mě ale není přesvědčivá. Naopak se mi zdá, že skutečnost, že po vydání rozsudku SGAE v. Rafael Hoteles byl pojem sdělování veřejnosti v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 zachován bez dalšího upřesnění, hovoří právě pro shodný výklad tohoto pojmu v obou ustanoveních.

99. Zadruhé mám za to, že úzká obsahová a právní souvislost mezi autorským právem a s ním souvisejícími právy výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů hovoří pro to, že oba pojmy je nutno vykládat shodně.

100. Nejprve je totiž třeba připomenout, že směrnice 2006/115 a směrnice 2001/29 spolu souvisejí do té míry, že práva výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů nejsou upravena pouze ve směrnici 2006/115, nýbrž i v čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29. Posledně uvedené ustanovení totiž stanoví pro zvláštní případ zpřístupnění veřejnosti z místa a v době, které jsou svobodně zvolené, výlučné právo umělců a výrobců zvukových záznamů, zatímco prvně jmenované ustanovení stanoví pro případ sdělování veřejnosti pouze právo na spravedlivou odměnu. Zdá se mi, že za těchto okolností je málo opodstatněné vykládat tytéž pojmy v těchto směrnicích rozdílně.

101. Dále musí být zohledněna obsahová souvislost mezi autorským právem na jedné straně a s ním souvisejícími právy výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů na straně druhé. Hudební díla chráněná autorským právem jsou v mnoha případech zpřístupněna široké veřejnosti až jejich interpretací prostřednictvím představení výkonného umělce, které je uloženo na zvukovém záznamu. Zohlední-li se, že tento přínos výkonného umělce a výrobce zvukového záznamu má být oceněn právě právem na spravedlivou odměnu podle čl. 8 odst. 2 směrnice, hovoří mnohé pro to, že je třeba vykládat pojem „sdělování veřejnosti“ uvedený v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 a v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 shodně.

102. Zatřetí pro tento výklad hovoří i pátý bod odůvodnění směrnice 2006/115, podle kterého má být výkonným umělcům poskytnut odpovídající příjem a výrobcům zvukových záznamů dostatečné zajištění učiněných investic. Zohlední-li se výše uvedená úzká souvislost mezi autorským právem a s ním souvisejícími právy, nelze pochopit důvod, proč v případě sdělování zvukového záznamu veřejnosti má mít výlučné právo podle čl. 3 odst. 1 směrnice autor, avšak výkonní umělci a výrobci zvukového záznamu naproti tomu nemají neobdržet spravedlivou odměnu podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, nýbrž mají vyjít naprázdno.

103. Námitky, které jsou proti takovémuto shodnému výkladu uplatňovány, jsou naproti tomu nepřesvědčivé.

104. Zaprvé mi není jasné, proč skutečnost, že čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 stanoví výlučné právo autorů, zatímco čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 poskytuje pouze hospodářské právo výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů na spravedlivou odměnu, má odůvodnit odlišný výklad pojmu „veřejnost“.

105. Zvláštnost na přiznání výlučného práva podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 spočívá v tom, že toto právo autorovi umožňuje zakázat užití jeho hudby neoprávněnými osobami. Tak daleko zákonodárce Unie u zvukových záznamů, vydaných k obchodním účelům, s ohledem na v nich zosobněná [s autorským právem] související práva výrobců zvukových záznamů a výkonných umělců, jít nechtěl. Těmto subjektům ovšem jako náhradu poskytl právo na spravedlivou odměnu. Právní úpravu uvedenou v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 tak lze chápat jako druh povinné licence [35]. Zohlední-li se tyto myšlenky náhrady a povinné licence, je nasnadě poskytnout výrobcům zvukových záznamů a výkonným umělcům v případě sdělování veřejnosti právo na spravedlivou odměnu ve všech případech, ve kterých by autor měl výlučné právo.

35 — WIPO, *WIPO Intellectual Property Handbook*, 2004, s. 318.

106. Zadruhé ani z toho, že podle devátého bodu odůvodnění směrnice 2001/29 se má na autory vztahovat vysoká úroveň ochrany, zatímco na výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů se podle pátého bodu odůvodnění směrnice 2006/115 má vztahovat pouze přiměřená úroveň ochrany, nelze nutně dospět k závěru, že aspekt veřejnosti u sdělování veřejnosti má být pro práva související s autorským právem vykládán úže. Zdá se mnohem pochopitelnější chápat to jako indicii, která naznačuje, že článek 3 odst. 1 směrnice 2001/29 poskytuje autorům výlučné právo, zatímco čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 nestanoví pro výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů výlučné právo, nýbrž pouze právo na spravedlivou odměnu.

107. Zatřetí se uvádí, že Soudní dvůr se při výkladu pojmu „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 opíral o dvacátý třetí bod odůvodnění směrnice 2001/29, podle kterého by se mělo právo na sdělování veřejnosti chápat v širokém smyslu. Vzhledem k tomu, že směrnice 2006/115 srovnatelný bod odůvodnění nemá, je nutno vykládat pojem „sdělování veřejnosti“ v této směrnici úzce.

108. I tuto námitku je nutno v konečném důsledku zamítnout.

109. Je sice třeba připustit, že Soudní dvůr se v rozsudku SGAE v. Rafael Hoteles při výkladu pojmu „sdělování veřejnosti“ vskutku opíral o tento bod odůvodnění a že ve směrnici 2006/115 se stejně znějící bod odůvodnění nevyskytuje.

110. Tato skutečnost však neodůvodňuje restriktivní výklad pojmu „sdělování veřejnosti“ uvedeného v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115. Výše uvedené úvahy a cíle spravedlivé odměny nositelů práv uvedené v třetím, čtvrtém a pátém bodě odůvodnění směrnice 2006/115 se totiž samy zakládají na přístupu, podle kterého je třeba vykládat pojem „veřejnost“ v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 a v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 shodně. K tomu je třeba poukázat na skutečnost, že Soudní dvůr odvodil nezbytnost širokého výkladu rovněž z toho, že podle desátého bodu odůvodnění směrnice 2001/29 má být autorům zajištěna přiměřená odměna. V tomto ohledu se ovšem nachází odpovídající bod odůvodnění v pátém bodě odůvodnění směrnice 2006/115, podle kterého má být nositelům práv souvisejících [s autorským právem] rovněž zajištěn přiměřený příjem, respektive přiměřené zajištění jejich investic.

111. Je nutno učinit dílčí závěr, že pojem „veřejnost“ u sdělování veřejnosti, jak je uveden v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, je v zásadě[36] třeba vykládat jako pojem „veřejnost“ u sdělování veřejnosti, jak je uveden v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. V takovém případě, jako je projednávaný případ, tedy veřejnost sdělování vychází z toho, že rychlé střídání hotelových hostů v hotelových pokojích může vést k užívání chráněných děl velkého významu.

iii) Závěry

112. Z výše uvedených důvodů je třeba pojem „sdělování veřejnosti“, který je uveden v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/11, vykládat v tom smyslu, že provozovatel hotelu, který v hotelových pokojích umístí rozhlasové a televizní přijímače a zavede k nim vysílací signál, provádí nepřímé sdělování veřejnosti zvukových záznamů použitých v rozhlasovém a televizním vysílání.

36 — Pro rozbor otázek, jak je třeba vykládat pojem veřejnost ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 u přístroje, který sám umožňuje příjem signálu, a zda tento výklad lze přenést na pojem veřejnosti ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, viz bod 114 až 125 stanoviska, které jsem přednesla ve věci C-135/10, SCF.

113. V této souvislosti bych chtěla uvést, že otázka, zda existuje sdělování veřejnosti i tehdy, když sdělování nesleduje žádný obchodní účel, byla v ústní části řízení kontroverzně diskutována. Vzhledem k tomu, že se ovšem v projednávaném případě jedná o situaci, ve které zpřístupnění zvukových záznamů představuje dodatečnou službu, která má dopad na standard hotelu a cenu pokoje, obchodní účel existuje, takže tento bod není třeba pro účely projednávaného řízení dále rozebírat [37].

d) K pojmu „uživatel“

114. Předkládající soud se rovněž táže, zda se u provozovatele hotelu jedná o „uživatele“ ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115. Článek 8 odst. 2 směrnice totiž stanoví, že u práva na spravedlivou odměnu, které vzniká při užití zvukového záznamu pro sdělování veřejnosti, je dlužníkem povinným zaplatit odměnu uživatel.

115. Uživatelem ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice je kdokoliv, kdo užije zvukové záznamy k bezdrátovému vysílání nebo jakémukoliv jinému sdělování veřejnosti.

116. Na rozdíl od názoru irské vlády nelze ze skutečnosti, že v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 je použit pojem uživatele, avšak v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 nikoli, činit závěr, že čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 musí být vykládán restriktivně. Důvod pro toto rozdílné znění obou ustanovení je totiž následující: článek 3 odst. 1 směrnice 2001/29 poskytuje výlučné právo, kterého se může autor dovolávat vůči komukoli. Z tohoto důvodu nemusí být dlužník povinný zaplatit odměnu v tomto ustanovení uveden. Článek. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 naproti tomu neposkytuje výlučné právo, nýbrž pouze nárok na spravedlivou odměnu. Proto musí být v tomto ustanovení stanovena i osoba, vůči níž nárok směřuje.

117. Jako dílčí závěr je třeba konstatovat, že provozovatel hotelu, který realizuje nepřímé sdělování zvukových záznamů veřejnosti, je uživatelem ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, a tím osobou, vůči níž nárok na spravedlivou odměnu podle tohoto ustanovení směřuje.

e) K povinnosti zaplatit jedinou spravedlivou odměnu

118. Předkládající soud se dále táže, zda je třeba čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 vykládat v tom smyslu, že v případě, kdy provozovatel rozhlasového nebo televizního vysílání již zaplatil spravedlivou odměnu za užití zvukových záznamů ve vysílání, musí spravedlivou odměnu za užití zvukových záznamů zaplatit i provozovatel hotelu, který svým hostům poskytuje přístup k rozhlasovému a televiznímu vysílání v hotelových pokojích, a tím realizuje nepřímé sdělování veřejnosti zvukových záznamů použitých ve vysílání.

119. Článek 8 odst. 2 směrnice 2006/115 stanoví, že uživatel zaplatí jedinou spravedlivou odměnu, pokud je užito zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo rozmnoženiny takového záznamu k bezdrátovému vysílání nebo jakémukoliv jinému sdělování veřejnosti, a že tato odměna bude rozdělena mezi dotčené výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů. Pokud nedojde mezi výkonnými umělci a výrobci zvukových záznamů k dohodě, mohou členské státy stanovit podmínky pro rozdělování uvedené odměny mezi ně.

120. Ze znění a systematiky ustanovení vyplývá, že provozovatel hotelu musí v takovém případě rovněž zaplatit spravedlivou odměnu.

37 — Ohledně dalších podrobností bych chtěla poukázat na body 128 až 135 stanoviska, které jsem přednesla ve věci C-135/10, SCF, ve kterých je tato právní otázka rozebírána.

121. Na rozdíl od názoru irské vlády totiž nelze ze slov „nebo“ a „jediná“ vyvodit, že provozovatel hotelu v takovém případě nemusí platit žádnou odměnu. (i). Dále není přesvědčivý ani názor irské vlády a Komise, podle kterého by platba další odměny nebyla spravedlivá (ii), ani odkaz Komise na prostor pro uvážení členských států (iii). Konečně odkaz řecké vlády na skutečnost, že v určitých členských státech musejí být placeny televizní a rozhlasové poplatky, sám o sobě nemůže odůvodnit odchýlení od povinnosti zaplatit spravedlivou odměnu (iv).

i) K významu slov „nebo“ a „jediná“

122. Podle názoru irské vlády ze slov „nebo“ a „jediná“ uvedených v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 vyplývá, že provozovatel hotelu nemusí platit odměnu za nepřímé sdělování zvukových záznamů veřejnosti, pokud provozovatel rozhlasového nebo televizního vysílání již zaplatil spravedlivou odměnu za užití zvukových záznamů ve svém vysílání.

123. Tento názor není přesvědčivý.

124. Užitím slova „jediná“ v čl. 8 odst. 2 první větě směrnice 2006/115 chtěl zákonodárce Unie pouze vyjádřit, že není třeba platit jednu odměnu výkonným umělcům a další odměnu výrobcům zvukových záznamů, nýbrž pouze jedinou odměnu, která se pak musí rozdělit mezi výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů.

125. Pro tento výklad hovoří zaprvé znění a systematika ustanovení, a to zejména souvislost s čl. 8. odst. 2 druhou větou směrnice 2006/115, ve které je upraveno, jak je třeba jedinou spravedlivou odměnu rozdělit mezi výrobce zvukových záznamů a výkonné umělce.

126. Zadruhé mám za to, že pouze tento výklad je slučitelný s výše uvedeným chápáním toho, že právo na spravedlivou odměnu podle čl. 8. odst. 2 druhé věty směrnice 2006/115 je třeba chápat jako druh povinné licence. Vycházíme-li z tohoto chápání, musí tedy být, kdykoli je použit zvukový záznam ve smyslu tohoto ustanovení, tedy jak v případě vysílání, tak i v případě navazujícího sdělování veřejnosti, kompenzován zásah do práv souvisejících s autorským právem, takže pokaždé vzniká právo na spravedlivou odměnu.

127. Zatřetí mám za to, že proti tomuto názoru irské vlády hovoří i mezinárodně právní požadavek uvedený v článku 15 WPPT, ze kterého vyplývá, že čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 musí zahrnovat rovněž nepřímé sdělování. V případě nepřímého sdělování již obvykle bude existovat právo na spravedlivou odměnu ve vztahu k tomu, kdo zvukové záznamy vysílá nebo nepřímo sděluje. Pokud by v tomto případě byla povinnost toho, kdo zvukové záznamy nepřímo sděluje, zamítnuta z toho důvodu, že již byla zaplacena spravedlivá odměna za vysílání nebo nepřímé sdělování, tak by v případě nepřímého sdělování veřejnosti právo na odměnu obvykle nevzniklo. Toto mi připadá v rozporu s mezinárodně právním požadavkem stanoveným v článku 15 WPPT.

128. Slova „nebo“ a „jediná“ v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 tak v takovém případě, jako je projednávaný případ, neodporují povinnosti provozovatele hotelu zaplatit spravedlivou odměnu.

ii) K spravedlivosti další platby

129. Irská vláda a Komise se odvolávají na to, že není spravedlivé ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, aby v takovém případě, jako je projednávaný případ, byla provozovateli hotelu stanovena povinnost platit další odměnu. Výrobci zvukových záznamů a výkonní umělci mají konec konců právo na odměnu, jehož adresátem je vysílací organizace.

130. Tento názor není přesvědčivý.

131. Zaprvé totiž není slučitelný se základní myšlenkou čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, podle které se má odměna platit kdykoli, pokud nová část veřejnosti může využívat poslechu zvukových záznamů. Spravedlivá odměna, která se platí za užití zvukového záznamu použitého v rozhlasovém nebo televizním vysílání, se totiž vztahuje pouze na příjem vysílání v soukromém či rodinném kruhu. Otevření nového kruhu posluchačů, jakými jsou hoteloví hosté, toto užití přesahuje a představuje další užití ve formě nepřímého sdělování veřejnosti. Za toto další užití vzniká podle chápání čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 povinnost zaplatit další spravedlivou odměnu jako určitý druh kompenzační povinné licence.

132. Zadruhé se mi zdá takový názor neslučitelný s mezinárodně právními požadavky stanovenými v článku 15 WPPT. Jak již bylo uvedeno [38], toto ustanovení stanoví, že i v případě nepřímého sdělování zvukového záznamu veřejnosti musí být zaplacena přiměřená odměna. Zdá se mi, že přístup, podle kterého platba spravedlivé odměny za nepřímé sdělování není spravedlivá z toho důvodu, že je třeba zaplatit spravedlivou odměnu již za přímé sdělování, tento mezinárodně právní požadavek obchází.

133. Zatřetí se mi zdá, že přístup irské vlády a Komise by mohl vést k rozporům ve výkladu. Provozovatel baru, restaurace nebo diskotéky, který zvukový záznam sám přehrává, by tak za to musel zaplatit spravedlivou odměnu. Tentýž provozovatel by však nemusel zaplatit žádnou odměnu za to, že realizuje sdělování rozhlasové stanice, která se omezuje na přehrávání zvukových záznamů.

iii) K prostoru členských států pro uvážení

134. Komise dále zastává názor, že členské státy mají prostor pro uvážení, zda v takovém případě, jako je projednávaný případ, stanoví kromě práva na spravedlivou odměnu, jehož adresátem je vysílací organizace, rovněž právo, jehož adresátem je provozovatel hotelu.

135. S tím nelze souhlasit.

136. Zaprvé je třeba konstatovat, že domněnka takovéhoto prostoru pro uvážení se na základě znění čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 nenabízí. Členské státy sice na základě nízké intenzity regulace pojmu spravedlivost [39] mají široký prostor pro uvážení při posuzování otázky, jakou odměnu považují za spravedlivou. Toto ustanovení jim však neposkytuje žádný prostor pro uvážení týkající se toho, *zda* odměnu musejí stanovit. Článek 8 odst. 2 směrnice 2006/115 naopak stanoví, že členské státy musí stanovit spravedlivou odměnu jak v případě užití zvukového záznamu pro televizní nebo rozhlasové vysílání, tak i v případě užití pro sdělování veřejnosti.

137. Zadruhé se výklad, podle kterého členské státy sice musí stanovit odměnu, avšak mohou ji nominálně omezit na nulovou hodnotu, pohybuje zřejmě na samém okraji znění tohoto ustanovení. Proti takovému výkladu zřejmě navíc hovoří účel čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, kterým je poskytnout výrobcům zvukových záznamů a výkonným umělcům spravedlivou náhradu za to, že nepřímým sdělováním zvukových záznamů dochází k dalšímu zásahu do jejich práv souvisejících s autorskými právy.

138. Zatřetí není přesvědčivý ani argument Komise, podle kterého musí být u rozsahu prostoru pro uvážení členských států na úrovni unijního práva zohledněn rovněž rozsah prostoru pro uvážení, který mají tyto státy na mezinárodněprávní úrovni.

38 — Viz bod 127 tohoto stanoviska.

39 — Viz bod 78 tohoto stanoviska.

139. Především je třeba poukázat na skutečnost, že členský stát se nemůže dovolávat prostoru pro uvážení existujícího na mezinárodněprávní úrovni, pokud na rovině unijního práva podléhá přísnějším pravidlům. Přístup Komise mi tedy připadá již z podstaty nesprávný.

140. Dále je třeba zohlednit, že Unie je sama smluvní stranou WPPT a podléhá tak mezinárodním závazkům vyplývajícím z této smlouvy. Podle zásady loajality se členský stát musí zdržet všech opatření, která by mohla vést k tomu, že Unie nesplní své mezinárodní závazky.

141. Unie je vázána článkem 15 WPPT, který stanoví právo na přiměřenou odměnu i pro nepřímé sdělování. Nemůže se odvolávat na výjimku nebo omezení s ohledem na toto ustanovení. Článek 15 odst. 3 WPPT není relevantní. Toto ustanovení stanoví, že každá smluvní strana může v oznámení uloženém u generálního ředitele SODV prohlásit, že bude uplatňovat ustanovení odstavce 1 jen s ohledem na některá užití, nebo že omezí jeho uplatňování určitým jiným způsobem, anebo že toto ustanovení nepoužije vůbec. Unie však takové oznámení neuložila. V této souvislosti nelze odkazovat ani na článek 16 WPPT. První úsek tohoto ustanovení umožňuje smluvním stranám pouze to, aby stanovily omezení a výjimky, které stanovily pro autorská práva, i pro práva související. Nejedná se tedy o normu, která umožňuje stanovit zvláštní omezení a výjimky pouze pro práva související. Rovněž druhý úsek tohoto ustanovení nemůže sám o sobě představovat základ pro omezení nebo výjimku. Sám totiž nestanoví žádnou možnost omezení nebo výjimky, nýbrž spíše omezuje prostor pro uvážení smluvních stran ohledně výjimek a omezení, které jsou stanoveny podle WPPT.

142. Je třeba učinit dílčí závěr, že je třeba zamítnout i argument Komise, který je založen na tom, že členské státy mají určitý prostor pro uvážení.

iv) K účinkům poplatku za televizní nebo rozhlasové vysílání

143. Konečně v rozsahu, ve kterém řecká vláda poukazuje na skutečnost, že v určitých členských státech se musí platit poplatek za televizní nebo rozhlasové vysílání, který musejí platit i hotely, není tento argument sám o sobě ještě přesvědčivý. V rozsahu, ve kterém takový poplatek neslouží spravedlivé odměně výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů, nýbrž jiným účelům, jako například financování nabídky veřejnoprávního rozhlasu a televize, uplatňování takového poplatku nemůže působit v neprospěch výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů.

v) Závěry

144. Článek 8 odst. 2 směrnice 2006/115 je tedy třeba vykládat v tom smyslu, že v případě, kdy provozovatel rozhlasového nebo televizního vysílání již zaplatil spravedlivou odměnu za užití zvukových záznamů ve vysílání, musí spravedlivou odměnu za užití zvukových záznamů zaplatit i provozovatel hotelu, který svým hostům poskytuje přístup k rozhlasovému a televiznímu vysílání v hotelových pokojích, a tím provádí nepřímé sdělování veřejnosti zvukových záznamů použitých ve vysílání.

3. Závěry

145. Souhrnně je třeba konstatovat, že čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 je třeba vykládat v tom smyslu, že provozovatel hotelu, který umístí v hotelových pokojích televizní a rozhlasové přijímače a zavede k nim vysílací signál, je povinen zaplatit spravedlivou odměnu za to, že provádí nepřímé sdělování veřejnosti zvukových záznamů použitých ve vysílání, i když provozovatelé rozhlasového nebo televizního vysílání již zaplatili spravedlivou odměnu za užití zvukových záznamů ve svém vysílání.

VIII – Ke třetí předběžné otázce

146. Podstatou třetí předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda členské státy mohou podle čl. 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115/ES osvobodit provozovatele hotelu od povinnosti zaplatit „jedinou spravedlivou odměnu“. To by předpokládalo, že u nepřímého sdělování veřejnosti zvukových záznamů prostřednictvím rozhlasových a televizních přijímačů se jedná o „soukromé užití“ ve smyslu tohoto ustanovení.

A – *Hlavní argumenty zúčastněných*

147. Podle názoru *žalobkyně v původním řízení* se článek 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115 v takovém případě, jako je projednávaný případ, nepoužije. Jak vyplývá z judikatury Soudního dvora v rozsudku SGAE v. Rafael Hoteles, v takovém případě neexistuje soukromé užití ve smyslu tohoto ustanovení. Hotel užívá zvukové záznamy k obchodním účelům tím, že je ve vlastním hospodářském zájmu sděluje veřejnosti. Na soukromé povaze užití hotelovým hostem nebo místu užití nezáleží. Článek 10 směrnice 2006/115, který je třeba vykládat jako ustanovení o výjimce restriktivně, v každém případě umožňuje pouze omezení práva na spravedlivou odměnu, a tedy nikoli tak širokou výjimku jako irská právní úprava. Dále tato právní úprava nesplňuje podmínky třístupňového testu obsaženého v čl. 10 odst. 3 směrnice.

148. Podle názoru *irské a řecké vlády*, jakož i *Komise* umožňuje čl. 10 odst. 3 směrnice členskému státu stanovit výjimku, jako je irská právní úprava. Irská a řecká vláda poukazují nejprve na to, že užití rozhlasových a televizních přijímačů hotelovým hostem na hotelovém pokoji je soukromým [užitím], protože hotelový pokoj patří k soukromé oblasti chráněné základním právem. Podle názoru irské vlády je třeba vycházet z jednotlivých posluchačů v jednotlivých pokojích. Rozsudek SGAE v. Rafael Hoteles není na projednávaný případ použitelný. Soudní dvůr v každém případě v tomto rozsudku nepovažoval za slučitelné, že hotelový pokoj má soukromou povahu a přesto v něm dochází ke sdělování veřejnosti. Komise v této souvislosti tvrdí, že směrnice 2006/115 nestanoví žádnou definici pojmu soukromé užití a z toho důvodu má členský stát možnost definovat určitá místa jako soukromá místa ve smyslu čl. 10 odst. 1 směrnice 2006/115. Dále podle názoru irské vlády a Komise neodporuje použití čl. 10 odst. 1 písm. a) ani třístupňový test podle čl. 10. odst. 3 směrnice 2006/115 .

B – *Právní posouzení*

149. Článek 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115 stanoví, že členské státy mohou omezit práva uvedená v kapitole 2 směrnice, ve které je upraveno i právo na spravedlivou odměnu podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, pokud jde o soukromé užití.

150. Toto ustanovení je třeba vykládat v tom smyslu, že podle něj nelze v takovém případě, jako je projednávaný případ, omezit povinnost provozovatele hotelu podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, která spočívá v zaplacení spravedlivé odměny za sdělování zvukových záznamů veřejnosti.

151. V rámci čl. 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115 je totiž rozhodující posouzení příslušného užití. Dále je rozhodující veřejná nebo soukromá povaha příslušného užití, nikoli však veřejná nebo soukromá povaha místa, na kterém k tomuto užití dochází[40].

40 — Viz Mahr, F. E., „Die öffentliche Wiedergabe von Rundfunksendungen im Hotelzimmer“, *Medien und Recht* 2006, s. 372 a násl., s. 376, který poukazuje na to, že rozhodující není místo sdělování, nýbrž jednání, kterým dochází k užití. Soukromá povaha místa totiž závisí na technických proměnných v konkrétním případě.

152. Užití zvukových záznamů, které v projednávaném případě vedlo ke vzniku práva na spravedlivou odměnu podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, je užití provozovatelem hotelu ve formě sdělování veřejnosti. Zdá se mi tedy, že toto užití nemůže spadat do výjimky podle čl. 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115, protože užití provozovatelem hotelu ve formě sdělování veřejnosti lze těžko považovat zároveň za soukromé užití provozovatelem hotelu. U pojmů „soukromé“ a „veřejné“ se totiž jedná zjevně o protikladná slova [41].

153. Zda je naproti tomu třeba posuzovat chování hotelového hosta na jeho hotelovém pokoji jako soukromé užití, je pro účely projednávaného řízení irelevantní. V projednávaném případě nejde o použití čl. 10 odst. 1 písm. a) směrnice na užití hotelovým hostem, nýbrž na užití provozovatelem hotelu. V takovém případě, jako je projednávaný případ, totiž může užití zvukových záznamů provozovatelem hotelu představovat sdělování veřejnosti, naproti tomu pro hotelového hosta může být soukromým užitím. Připadá mi, že v tomto smyslu je třeba chápat i argumenty Soudního dvora v rozsudku SGAE v. Rafael Hoteles, ve kterém Soudní dvůr přes poukázání na soukromou povahu hotelových pokojů přijal existenci sdělování veřejnosti [42].

154. Proti takovému výkladu čl. 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115 nelze argumentovat, že toto ustanovení tím ztratí svůj veškerý praktický účinek. Naopak toto ustanovení si zachovává svou samostatnou oblast použití, a to zejména na užití, které nespočívají ve sdělování veřejnosti, nýbrž v jiném užití, jakým je například záznam ve smyslu článku 7 směrnice 2006/115.

155. Konečně je třeba zamítnout i přístup Komise, podle kterého mají členské státy z důvodu chybějící legální definice pojmu „soukromé užití“ v čl. 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115 v zásadě možnost definovat určitá místa jako soukromá místa ve smyslu tohoto ustanovení. Zaprvé se u pojmu „soukromé užití“ ve smyslu čl. 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115 jedná o autonomní pojem unijního práva, který je třeba vykládat v celé Unii jednotně [43]. Absence legální definice ve směrnici tak nemá bez dalšího za následek, že členské státy mají ohledně výkladu pojmu soukromého užití prostor pro uvážení. Jak bylo uvedeno výše, nejedná se zde ani o případ, kdy je intenzita právní úpravy ustanovení tak nízká, že členské státy mají při vyplňování rámce unijního práva široký prostor pro uvážení. Pojem „soukromé užití“ má spíše stejně tak ostré obrysy jako pojem „veřejnost“ u sdělování veřejnosti, protože pojmy „soukromý“ a „veřejný“ se navzájem vylučují.

156. Závěrem je třeba konstatovat, že čl. 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115 je třeba vykládat v tom smyslu, že provozovatel hotelu nemůže být v případě, kdy provádí sdělování zvukových záznamů veřejnosti, zproštěn povinnosti zaplatit spravedlivou odměnu podle tohoto ustanovení, protože v takovémto případě se nejedná o soukromé užití provozovatelem hotelu.

IX – Ke čtvrté předběžné otázce

157. Podstatou čtvrté předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda provozovatel hotelu, který v pokojích pro hosty poskytuje přístroj (jiný než televizní nebo rozhlasový přijímač) a zvukové záznamy v hmotné nebo digitální podobě, které mohou být přehrávány na takovém přístroji nebo z něj poslouchány, je „uživatelem“ provádějícím „sdělování“ zvukových záznamů „veřejnosti“ ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115.

41 — Tento názor je sdílen i ohledně relevantních párových pojmů na úrovni mezinárodního práva, viz. Ricketson, S., Ginsburg, J., *International Copyright and Neighbouring Rights*, Volume I, Oxford, 2. vydání 2006, bod 12.02, nicméně v souvislosti s Revidovanou Bernskou úmluvou.

42 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 4, body 50 až 54.

43 — Viz body78 a násl. tohoto stanoviska.

A – *Hlavní argumenty zúčastněných*

158. Podle názoru *žalobkyně v původním řízení* je na tuto otázku třeba odpovědět kladně. Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že provozovatel hotelu v takovém případě provádí sdělování veřejnosti vůči hotelovým hostům, kteří by jinak neměli ke zvukovým záznamům přístup. V tomto případě se nejedná o pouhé poskytnutí zařízení umožňujících sdělování, které podle dvacátého sedmého bodu odůvodnění směrnice 2001/29 nepředstavuje sdělování.

159. Podle názoru *irské a řecké vlády*, jakož i *Komise* je třeba na tuto otázku odpovědět záporně. Řecká vláda odkazuje na svá vysvětlení ohledně první předběžné otázky. Irská vláda a Komise mají za to, že se nejedná o sdělování veřejnosti, pokud provozovatel hotelu poskytuje hotelovému hostu přehrávače a zvukové záznamy, a tak provozovatel hotelu není ani uživatelem, který musí zaplatit odměnu podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115.

B – *Právní posouzení*

160. Podstatou čtvrté předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda provozovatel hotelu, který poskytuje hostům v hotelových pokojích přehrávače zvukových záznamů a příslušné zvukové záznamy v hmotné nebo digitální podobě, musí zaplatit spravedlivou odměnu podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115. Ve své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předkládající soud objasnil, že nejde o případy interaktivního přenosu nebo přenosu na žádost. V tomto kontextu je rovněž rozhodná skutečnost, zda provozovatel hotelu v tomto případě užívá zvukové záznamy pro sdělování veřejnosti. Dále se budu zabývat nejprve pojmem „sdělování“ (1), před tím, než se budu věnovat pojmu „veřejnost“ u sdělování veřejnosti (2).

1. K pojmu „sdělování“

161. Jak jsem vysvětlila výše [44], o sdělování ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 se jedná tehdy, když dochází k nepřímému nebo přímému přenosu sdělování zvuků zaznamenaných na zvukovém záznamu nebo vyjádření zvuků, uskutečňované jakýmkoli jiným způsobem než vysíláním, což zahrnuje i zpřístupňování zvuků nebo vyjádření zvuků zaznamenaných na zvukovém záznamu k poslechu [veřejnosti] [45].

162. Zdá se mi tedy, že v takovém případě, jako je projednávaný případ, ve kterém provozovatel hotelu poskytuje hotelovým hostům jak přehrávače, tak i k tomu náležející zvukové záznamy, jsou tyto podmínky sdělování ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 splněny.

163. Komise v této souvislosti uvádí, že pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 nemůže být v zásadě vykládán šíře než pojem sdělování veřejnosti v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Je třeba zohlednit, že zákonodárce Unie chtěl stanovit vyšší úroveň ochrany pro autorská práva než pro související práva výrobců zvukových záznamů a výkonných umělců, a je tedy nesystémové poskytovat výrobcům zvukových záznamů a výkonným umělcům podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 širší práva než autorům podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29. Z tohoto důvodu je třeba zohlednit dvacátý třetí a dvacátý sedmý bod odůvodnění směrnice 2001/29.

164. Dvacátý sedmý bod odůvodnění směrnice 2001/29 ovšem domněnce o existenci sdělování v projednávaném případě nebrání. Je totiž třeba rozumět mu tak, že osoby, které poskytují přehrávače [zvukových záznamů], aniž mají kontrolu nad přístupem k dílům chráněným autorským právem, tím ještě nerealizují sdělování veřejnosti. Tak je tomu například tehdy, když jsou televizní nebo rozhlasové

44 — Viz body 85 až 89 tohoto stanoviska.

45 — Viz bod 89 stanoviska.

přijímače prodávány nebo pronajímány, nebo když poskytovatel internetových služeb poskytne pouze přístup k internetu. V takovém případě, jako je projednávaný případ, se provozovatel hotelu ovšem neomezuje na to, že pouze poskytuje přehrávače [zvukových záznamů]. Hotelovému hostu spíše cíleně poskytuje rovněž zvukové záznamy, a tím zprostředkuje hotelovým hostům přímý přístup ke zvukům, které jsou na zvukových záznamech uloženy.

165. Celkově tedy lze konstatovat, že provozovatel hotelu, který poskytuje svým hostům nejen přehrávače [zvukových záznamů], nýbrž i příslušné zvukové záznamy, zpřístupní díla chráněná autorským právem zosobněná ve zvukových záznamech a zpřístupní zvukové záznamy k poslechu, jedná se tedy o sdělování veřejnosti jak ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, tak i ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115.

2. K pojmu „veřejnost“

166. Jak bylo uvedeno výše[46], pojem „veřejnost“ uvedený v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 a v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 je třeba vykládat v zásadě shodným způsobem, je tedy možné použít kritéria, která vypracoval Soudní dvůr v rozsudku SGAE v. Rafael Hoteles.

167. I při poskytnutí přehrávačů a zvukových záznamů v hmotné nebo digitální podobě se zvukové záznamy sdělí nové veřejnosti, což při rychlém střídání hotelových hostů vede ke kumulativnímu účinku a tím ke zpřístupňování velkého významu.

168. Skutkový stav je i ve zbývající části srovnatelný se skutkovým stavem, který tvoří základ uvedeného rozsudku, protože provozovatel hotelu, který při plném vědomí důsledků svého chování, svým hostům zprostředkovává přístup k chráněnému dílu, sleduje cíl, kterým je pobavení širšího okruhu obecenstva. Zprostředkování přístupu k dílům dále představuje i v projednávaném případě dodatečnou službu poskytovanou s cílem dosažení určitého zisku, a která tím může mít dopad na cenu pokoje.

169. Jako argument proti domněnce existence sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 nelze použít ani odkaz na dvacátý třetí bod odůvodnění směrnice 2001/29.

170. Zaprvé měl tento bod odůvodnění pouze objasnit, že přímé provozování a provedení a vyjádření díla nemají být do pojmu sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 zahrnuta[47]. O přímé provozování a provedení nebo vyjádření díla se v projednávaném případě nejedná.

171. Zadruhé tuto myšlenku nelze v žádném případě přenést na sdělování zvukového záznamu ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115. Pojem sdělování ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 musí být totiž vykládán s ohledem na specifický kontext tohoto ustanovení a tím s ohledem na článek 15 ve spojení s článkem 2 písm. g) WPPT. Podle nich se o sdělování zvukových záznamů jedná tehdy, jsou-li zpřístupněny zvuky zaznamenané na zvukovém záznamu k poslechu veřejnosti. Touto definicí chtěly smluvní strany WPPT ujasnit, že o sdělování veřejnosti ve smyslu článku 15 WPPT se jedná i tehdy, dochází-li ke sdělování zvukového záznamu před obecenstvem, které je přítomné na místě sdělování zvukového záznamu[48].

172. Pro podrobnější výklad významu dvacátého třetího bodu odůvodnění směrnice 2001/29 pro pojem sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 odkazuji na body 90 až 109, jakož i na body 114 až 125 stanoviska, které jsem přednesla ve věci C-135/10, SCF.

46 — Viz body 94 až 110 tohoto stanoviska.

47 — Viz sdělení Komise Evropskému parlamentu podle čl. 251 odst. 2 druhého pododstavce Smlouvy o ES týkající se společného postoje Rady k přijetí návrhu směrnice Evropského Parlamentu a Rady o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti, SEC (2000) 1734 final.

48 — Lewinsky, S., *International Copyright and Policy*, Oxford University Press 2008, s. 481.

173. V takovém případě, jako je projednávaný případ, se tedy u sdělování jedná rovněž o sdělování veřejnosti.

3. K pojmu „uživatel“

174. Jak bylo uvedeno výše [49], kdokoli, kdo sděluje zvukové záznamy veřejnosti ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, musí být považován za uživatele ve smyslu tohoto ustanovení.

4. Závěry

175. Závěrem je tedy třeba konstatovat, že provozovatel hotelu, který poskytuje hostům ve svých hotelových pokojích přehrávače zvukových záznamů a příslušné zvukové záznamy v hmotné nebo digitální podobě, užívá tyto zvukové záznamy pro sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115, a podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 za to tedy musí zaplatit spravedlivou odměnu.

X – K páté předběžné otázce

176. Podstatou páté předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda pro případ, že na čtvrtou předběžnou otázku je třeba odpovědět kladně, mají členské státy podle článku 10 směrnice 2006/115 možnost osvobodit provozovatele hotelu od povinnosti zaplatit „jedinou spravedlivou odměnu“, protože se jedná o „soukromé užití“ ve smyslu čl. 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115.

A – *Hlavní argumenty zúčastněných*

177. *Žalobkyně v původním řízení* má za to, že na tuto otázku je třeba odpovědět záporně ze stejných důvodů, které byly uvedeny v souvislosti s třetí předběžnou otázkou. Podle názoru *irské a řecké vlády* je třeba na tuto otázku odpovědět kladně. Irská vláda uvádí, že v takovém případě, jako je projednávaný případ, se jedná o soukromé užití. Řecká vláda poukazuje na argumenty uvedené v rámci třetí otázky. Podle názoru *Komise* není nutné se poslední otázkou zabývat na základě odpovědi na čtvrtou předběžnou otázku.

B – *Právní posouzení*

178. Na pátou předběžnou otázku je třeba odpovědět záporně. Jak vyplývá již z argumentace uvedené v souvislosti se třetí předběžnou otázkou, v takovém případě, kdy existuje užití ve formě sdělování veřejnosti, nelze použít omezení podle čl. 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115.

XI – Závěry

179. Na základě výše uvedených důvodů navrhuji Soudnímu dvoru, aby na předběžné otázky odpověděl následovně:

„1) Článek 8 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (kodifikované znění), respektive směrnice Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti

49 — Viz body 114 až 117 tohoto stanoviska.

duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem je třeba vykládat v tom smyslu, že provozovatel hotelu nebo pokojů pro hosty, který v pokojích umístí televizní nebo rozhlasové přijímače, ke kterým zavede vysílací signál, užívá zvukových záznamů přehrávaných ve vysílání pro nepřímé sdělování veřejnosti.

2) V takovém případě mají členské státy v rámci provedení směrnice 2006/115, respektive směrnice 92/100 povinnost stanovit právo na spravedlivou odměnu vůči provozovateli hotelu nebo pokojů pro hosty, i tehdy, když provozovatelé rozhlasového a televizního vysílání již zaplatili spravedlivou odměnu za užití zvukových záznamů použitých v jejich vysílání.

3) Článek 8 odst. 2 směrnice 2006/115, respektive směrnice 92/100 je třeba vykládat v tom smyslu, že provozovatel hotelu, který hostům na jejich pokojích poskytuje přehrávače zvukových záznamů jiného druhu, než jsou televizní nebo rozhlasové přijímače, a k tomu náležející zvukové záznamy v hmotné nebo digitální podobě, které mohou být na takovémto přístroji přehrávány nebo z něj poslouchány, užívá tyto zvukové záznamy pro sdělování veřejnosti.

4) Článek 10 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/115, respektive směrnice 92/100 je třeba vykládat v tom smyslu, že provozovatel hotelu nebo pokojů pro hosty, který užívá zvukové záznamy pro sdělování veřejnosti, nepoužívá tyto zvukové záznamy soukromě a výjimka z práva na spravedlivou odměnu podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115 není možná ani tehdy, má-li užití hostem na jeho pokoji soukromou povahu.“